

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
(อพ.สธ.)

กิจกรรมที่ 1

โครงการอบรมให้ความรู้ทางด้านพฤกษศาสตร์ ข้อมูลพรรณไม้ การเก็บตัวอย่างพรรณพืช
การถ่ายภาพและวาดภาพทางพฤกษศาสตร์
โครงการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

รายงานผลการดำเนินงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ประจำปีงบประมาณ 2563
(ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

ขั้นตอนการดำเนินการโครงการ

- 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและขั้นตอนการจัดทำสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและการขอเป็นสมาชิก
- 2) กำหนดขอบเขตพื้นที่ศึกษา สํารวจและเก็บตัวอย่างพรรณไม้ ตัดป้ายรหัสประจำต้น
- 3) จัดทำผังแสดงตำแหน่งพรรณไม้
- 4) ศึกษาและบันทึกลักษณะทางพฤกษศาสตร์ พร้อมทั้งบันทึกภาพหรือวาดภาพทางพฤกษศาสตร์
- 5) เก็บตัวอย่างพรรณไม้ เพื่อทำตัวอย่างพรรณไม้ทั้งในรูปของพรรณไม้อัดแห้งและดองเฉพาะส่วน
- 6) ศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยาของพรรณไม้ที่เก็บรวบรวมมาได้ เพื่อทำการจำแนกในระดับวงศ์สกุล และชนิด พร้อมทั้งลักษณะการใช้ประโยชน์ของพรรณไม้ที่พบ
- 7) ตรวจสอบความถูกต้องทางวิชาการด้านพฤกษศาสตร์ โดยนำตัวอย่างพรรณไม้ที่จัดจำแนกแล้วไปเปรียบเทียบกับพรรณไม้ที่เก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑ์พืชต่างๆ และตรวจสอบจากฝ่ายวิชาการ อพ.สธ.
- 8) ทำป้ายชื่อพรรณไม้สมบูรณ์ พร้อมทั้งจัดทำรายงานฐานข้อมูลพรรณไม้ที่พบทั้งหมดภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ที่ ๒๕๓๐ / ๒๕๕๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการศึกษาความหลากหลายของพรรณพืช และ
โครงการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘

ด้วยคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัยให้รับผิดชอบโครงการศึกษาความหลากหลายของพรรณพืชที่พบในมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ศูนย์บริการอุดมศึกษาประจำและศูนย์บริการอุดมศึกษาหนองแขวง และ โครงการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยและประชาชนทั่วไปมีความเข้าใจและเกิดความตระหนักในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชในท้องถิ่น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์จึงแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ดังนี้

๑. คณะกรรมการอำนวยการ

๑.๑	ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญส่ง	ทรัพย์สิน	ประธานกรรมการ
๑.๒	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ	เทียนวรรณ	รองประธานกรรมการ
๑.๓	อาจารย์สำคัญ	ยอบรรทัด	รองประธานกรรมการ
๑.๔	อาจารย์คณิตดา	ธรรมจริยวงศ์	รองประธานกรรมการ
๑.๕	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธีรา	สุนทรารักษ์	รองประธานกรรมการ
๑.๖	อาจารย์สมพร	กระออมแก้ว	กรรมการ
๑.๗	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปัทมา	จันทร์นวล	กรรมการ
๑.๘	อาจารย์พวงเพชร	ราชประโคน	กรรมการ
๑.๙	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร	ชื่นชูจิต	กรรมการ
๑.๑๐	อาจารย์ ดร.สาธิต	ผลเจริญ	กรรมการ
๑.๑๑	อาจารย์สุวรรณา	จันทนา	กรรมการ
๑.๑๒	อาจารย์ภัทรพงศ์	ชาคม	กรรมการ
๑.๑๓	อาจารย์สืบทศักดิ์	ก้อนคำดี	กรรมการ
๑.๑๔	อาจารย์ ดร.ภาวิณี	ศิลาเกษ	กรรมการ
๑.๑๕	อาจารย์เก่ง	จันทร์นวล	กรรมการ
๑.๑๖	อาจารย์ทิพวัลย์	แสนคำ	กรรมการ
๑.๑๗	อาจารย์เชิดศักดิ์	แก้วแกมดา	กรรมการ
๑.๑๘	อาจารย์เทวีภา	กิตติบุรณะ	กรรมการ

/๑.๑๙ อาจารย์มณีนุช..

- ๑.๑๙ อาจารย์มณีบุช ให้ศิริกุล กรรมการและเลขานุการ
 ๑.๒๐ อาจารย์วรินทร์พิพัชร วังพงษ์เกษม กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 หน้าที่ ประธานงานและอำนวยความสะดวกให้คณะกรรมการดำเนินงานปฏิบัติหน้าที่เป็นไปด้วยความ
 เรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

๒. คณะกรรมการดำเนินงาน

๒.๑ คณะกรรมการโครงการศึกษาความหลากหลายของพรรณพืชที่พบในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ศูนย์บริการอุดมศึกษาปะคำ และศูนย์บริการอุดมศึกษาหนองขวาง

๒.๑.๑	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธีรา	สุนทรารักษ์	ประธานกรรมการ
๒.๑.๒	อาจารย์สำคัญ	ยอบรรทัด	รองประธานกรรมการ
๒.๑.๓	อาจารย์อัญพรรณ	ยอบรรทัด	กรรมการ
๒.๑.๔	อาจารย์สถิตรัตน์	รอตอารี	กรรมการ
๒.๑.๕	อาจารย์แก่ง	จันทร์นวล	กรรมการ
๒.๑.๖	อาจารย์จิรวดี	โยยรัมย์	กรรมการ
๒.๑.๗	อาจารย์ศรสิน	วงศ์ประเมษฐ์	กรรมการ
๒.๑.๘	นายอัศวิน	เลี่ยมไธสง	กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่ ดำเนินงานตามกิจกรรมสำรวจ เก็บรวบรวมพันธุ์กรรมพืชในพื้นที่เป้าหมาย ตามกรอบ
 การเรียนรู้ทรัพยากร ของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

๒.๒ คณะกรรมการโครงการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

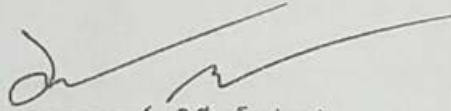
๒.๒.๑	อาจารย์ณัฐม	ประครองรักษ์	ประธานกรรมการ
๒.๒.๒	อาจารย์ ดร.ภาวิณี	ศิลาเกษ	รองประธานกรรมการ
๒.๒.๓	อาจารย์สราวุธ	แก้วศรี	กรรมการ
๒.๒.๔	อาจารย์ ดร.สุขสรรค์	ชูบุญ	กรรมการ
๒.๒.๕	อาจารย์สิริณี	ยอดเมือง	กรรมการ
๒.๒.๖	อาจารย์เทพอัปสร	แสนสุข	กรรมการ
๒.๒.๗	อาจารย์เอกลักษณ์	สลักคำ	กรรมการ
๒.๒.๘	อาจารย์ณัฐพล	วงศ์รัมย์	กรรมการ
๒.๒.๙	อาจารย์ณัฐดิ	ทะนันทไธสง	กรรมการ
๒.๒.๑๐	อาจารย์ชลาวลี	วรรณทอง	กรรมการ
๒.๒.๑๑	นายอานนท์	นาราช	กรรมการ
๒.๒.๑๒	อาจารย์วัฒนา	เพ็งเพระ	กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่ ดำเนินงานตามกิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ตามกรอบการสร้าง
 จิตสำนึก ของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

/ให้คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ...

ให้คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ที่ได้รับการแต่งตั้ง ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็ม
ความสามารถ ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ เพื่อให้เกิดผลดีต่อทางราชการ หากมีปัญหาใดๆ ให้รายงานต่อ
คณะกรรมการอำนวยการทันที

สั่ง ณ วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗

(รองศาสตราจารย์มาลิณี จุโฑปะมา)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

การดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนปีงบประมาณพ.ศ. 2563

การดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนเป็นจัดการการเรียนรู้พืชพรรณและสรรพสิ่งโดยรอบตามแนวปรัชญาการสร้างนิกอนุรักษเรียนรู้ตามแนวทงงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนสามารถใช้ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่ในโรงเรียนเพื่อการเรียนรู้โดยมีพืชเป็นปัจจัยหลักชีวภาพต่างๆเป็นปัจจัยรองทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นกายภาพเป็นปัจจัยเสริมและทรัพยากรอื่นๆเป็นปัจจัยประกอบการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนจะมีการเรียนรู้ตามองค์ประกอบสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและสาระการเรียนรู้

องค์ประกอบงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

- องค์ประกอบที่ 1 การจัดทำป้ายชื่อพรรณไม้
- องค์ประกอบที่ 2 การรวบรวมพรรณไม้เข้ามาปลูกในโรงเรียน
- องค์ประกอบที่ 3 การศึกษาข้อมูลด้านต่างๆ
- องค์ประกอบที่ 4 การรายงานผลการเรียนรู้
- องค์ประกอบที่ 5 การนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษา

องค์ประกอบที่ 1 การจัดทำป้ายชื่อพรรณไม้

หลักการรู้ชื่อรู้ลักษณะรู้จัก

สาระการเรียนรู้

กำหนดขอบเขตพื้นที่ศึกษาสำรวจพรรณไม้ทำและติดป้ายรหัสประจำต้นบันทึกภาพพรรณไม้หรือวาดภาพทางพฤกษศาสตร์ตั้งชื่อหรือสอบถามข้อมูลพรรณไม้ทำป้ายชื่อพรรณไม้ชั่วคราวทำผังแสดงตำแหน่งพรรณไม้ศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์ (ก.7-003) ทำตัวอย่างพรรณไม้เปรียบเทียบข้อมูลกับเอกสารเรียนรู้ชื่อที่เป็นสากลทำทะเบียนพรรณไม้ (ก.7-005) ตรวจสอบความถูกต้องของทะเบียนพรรณไม้และจัดทำป้ายชื่อพรรณไม้สมบูรณ์เพื่อให้รู้จักประโยชน์ของพรรณไม้

ลำดับการเรียนรู้

1. กำหนดพื้นที่ศึกษา
2. สำรวจพรรณไม้ในพื้นที่ศึกษา
3. ทำและติดป้ายรหัสประจำต้น
4. ตั้งชื่อหรือสอบถามชื่อและศึกษาข้อมูลพื้นฐาน (ก.7-003หน้า1)
5. ทำผังแสดงตำแหน่งพรรณไม้
6. ศึกษาและบันทึกลักษณะทางพฤกษศาสตร์ (ก.7-003หน้า2-7)
7. บันทึกภาพหรือวาดภาพทางพฤกษศาสตร์
8. ทำตัวอย่างพรรณไม้ (แห้ง/ ดอก/ เฉพาะส่วน)
9. เปรียบเทียบข้อมูลที่สรุป (ก.7-003หน้า8) กับข้อมูลที่สืบค้นจากเอกสารแล้วบันทึกในก.7-003หน้า9 - 10
10. จัดระบบข้อมูลทะเบียนพรรณไม้ (ก.7-005)
11. ทำร่างป้ายชื่อพรรณไม้สมบูรณ์

12. ตรวจสอบความถูกต้องทางวิชาการด้านพฤกษศาสตร์

13.ทำป้ายชื่อพรรณไม้สมบูรณ์

อธิบายลำดับการเรียนรู้

1. กำหนดพื้นที่ศึกษา

- แบ่งพื้นที่

นำพื้นที่ทั้งหมดของมหาวิทยาลัยมากำหนดขอบเขตโดยแบ่งพื้นที่ออกเป็นส่วนๆเพื่อให้มีขนาดที่เหมาะสมในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนกลุ่มเล็กๆ

A

C

E

B

► **D**

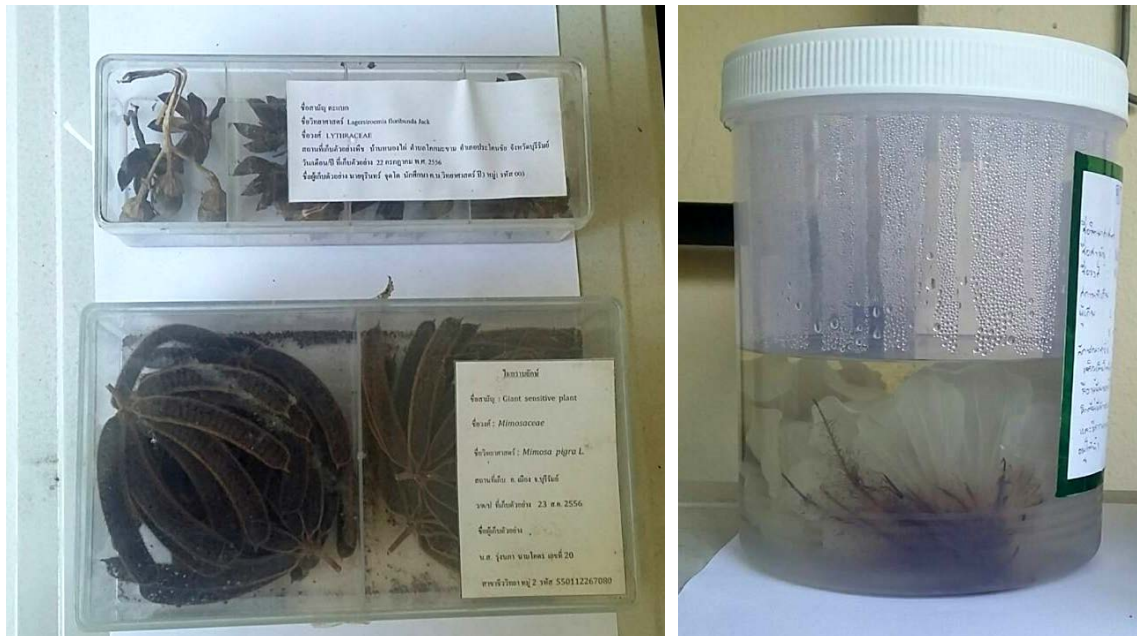
→ **F**

2. การสำรวจพรรณไม้ในพื้นที่ศึกษา

ผู้เรียนสำรวจพรรณไม้ในพื้นที่ที่กำหนดเพื่อทราบชนิด จำนวนต้น ลักษณะวิสัย โดยทำตัวอย่างพรรณไม้ (แห้ง ดอกและเฉพาะส่วน) เพื่อตรวจค้นชื่อวิทยาศาสตร์และเป็นหลักฐานอ้างอิง

ภาพที่ 2 แผงอัดพรรณไม้และตัวอย่างพรรณไม้แห้งที่เก็บรักษา

ภาพที่ 3 ตัวอย่างพรรณไม้ที่เก็บรักษาเฉพาะส่วนและพรรณไม้ดองที่เก็บรักษา

3. สืบค้นรูปวิธานของพรรณไม้เพื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลพรรณไม้สืบค้นได้ชื่อพื้นเมือง ชื่อ วิทยาศาสตร์ ชื่อวงศ์ ชื่อสามัญ และสรรพคุณ เปรียบเทียบข้อมูลพรรณไม้ (ก.7-003 หน้า 8) กับเอกสาร หนังสือที่มีข้อมูลบรรยาย ลักษณะ และภาพประกอบ หรือเว็บไซต์ที่เชื่อถือได้ (อยู่ระหว่างดำเนินการ)

4. จัดระบบข้อมูลทะเบียนพรรณไม้ (ก.7-005) (อยู่ระหว่างดำเนินการ)

จากการศึกษาความหลากหลายของพรรณไม้พุ่มและพรรณไม้เลื้อยในเขตพื้นที่บริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์พบพรรณไม้พุ่มจำนวน 31 ชนิด 15 วงศ์ (ตารางที่ 1) พรรณไม้เลื้อย 16 ชนิด 12 วงศ์(ตารางที่ 2)จากการสำรวจพบต้นไม้ 42 ชนิด 23 วงศ์(ตารางที่ 3) และจัดทำผังพรรณไม้โดยใช้โปรแกรม GIS ซึ่งจะดำเนินการโดยอาจารย์และนักศึกษาสาวาวิชาภูมิสารสนเทศ และยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการ

ตารางที่ 1 แสดงชื่อวงศ์ชื่อท้องถิ่นชื่อวิทยาศาสตร์ของพรรณไม้พุ่มที่สำรวจ

ลำดับ ที่	ชื่อวงศ์	ชื่อท้องถิ่น	ชื่อวิทยาศาสตร์
1	ACANTHACEAE	ช้องนาง	<i>Thunbergia erecta</i>
2	AGAVACEAE	เข็มสามสี	<i>Dracaena cincta</i> Bak. Tricolor
		ซองออฟจาไมก้า	<i>Dracaena reflexa</i> (Decne.) Lam.
		ป่านศรนารายณ์	<i>Agave sisalana</i>
		หมากผู้หมากเมีย	<i>Cordyline fruticosa</i> Linn.

ลำดับ ที่	ชื่อวงศ์	ชื่อท้องถิ่น	ชื่อวิทยาศาสตร์
3	APOCYNACEAE	ชวนชม พุดพิชญา ยี่โถ	<i>Adeniumobesum</i> <i>Wriethiaantidysenterica</i> <i>Nerium oleander</i> Linn.
4	ARALIACEAE	เล็บครุฑกระจก เล็บครุฑฟอย หนวดปลาหมึก	<i>Polysciasscutellaria</i> <i>Polysciasfruticosa</i> Harms. <i>Scheffleraactinophylla</i>
5	BORAGINACEAE	ชาฮกเกี้ยน	<i>Carmona retusa</i> (Vahl) Masam.
6	EUPHORBIACEAE	โกสน เข็มปัตตาเวีย คริสต์มาส โป๊ยเซียน ลิ้นกระบือ แสยก	<i>Codiaeumvariegatum</i> Linn. <i>Atrophaintegerrima</i> Jacq. <i>Euphorbia pulcherrima</i> <i>Euphorbia milli</i> Desmoul. <i>Excoecariacochinchinensis</i> Lour. <i>Pedilanthustithymaloides</i> Linn. <i>Leucaenaleucocephala</i>
7	LEGUMINOSAE	กระถิน หลิวใต้หวัน	<i>Cupheahyssopifolia</i> <i>Hibiscus syriacus</i>
8	LYTHRACEAE	ชบา	<i>Pandanusamaryllifolius</i> Roxb.
9	MALVACEAE	เตยหอม	<i>Plumbagoauriculata</i>
10	PANDANACEAE	พยับหมอก	<i>Rosa hybrids</i>
11	PULMBAGINACEAE	กุหลาบ	<i>Ixorachinensis</i>
12	ROSACEAE	เข็ม	<i>Hamelia patens</i> Jacq.
13	RUBIACEAE	ประทัดใต้หวัน พุดแกระ นือออน	<i>Gardenia jasminoides</i> <i>Leucophyllumfrutescens</i> <i>Otacanthuscoeruleus</i>
14	SCROPHULARIACEAE	บลูฮาวาย เทียนทอง	<i>Durantaerecta</i> Linn. <i>Lantana camara</i> linn.
15	VERBENACEAE	ผกากรอง	

ตารางที่ 2 แสดงชื่อวงศ์ชื่อท้องถิ่นชื่อวิทยาศาสตร์ของพรรณไม้เลื้อยที่สำรวจ

ลำดับ ที่	ชื่อวงศ์	ชื่อท้องถิ่น	ชื่อวิทยาศาสตร์
1	ACANTHACEAE	รางจืด	<i>ThumbergiaLaurifolia</i> Linn.
2	ANNONACEAE	การเวก	<i>Artabotryssiamensis</i> .
		สายหยุด	<i>Desmoschinensis</i> Lour.
3	APOCYNACEAE	จันทร์กระจ่างฟ้า	<i>Pentalinonluteum</i>
4	ARACEAE	เงินไหลมา	<i>Syngoniumpodophyllum</i> Schott.
		พลูแขก	<i>Monsteradeliciosa</i> Liebm.
		พลูด่าง	<i>Epipremnummaureum</i> .
5	ASCLEPIACEAE	เดปกระเป่า	<i>DischidiaPectenoides</i> .
		หัวใจล้านดวง	<i>Dischidiasp.</i>
6	BASELLACEAE	ผักปิ้งขาว	<i>Basella alba</i> .
7	BIGNONIACEAE	พวงแสด	<i>Pyrostegiavenusta</i> .
8	CUCURBITACEAE	เถาขี้กา	<i>Trichosanthescordata</i> Roxb.
9	PASSIFLORACEAE	กะทกรก	<i>Passiflorafoetida</i>
10	PIPERACEAE	พลู	<i>Piper betel</i> Linn.
11	VERBENACEAE	พวงคราม	<i>PetreaVolubilis</i> Linn.
12	VITACEAE	ว่านเพชรสังฆาต	<i>Cissusquadrangularis</i> Linn.

ตารางที่ 3 แสดงชื่อวงศ์ชื่อท้องถิ่นชื่อวิทยาศาสตร์ของไม้ต้นที่สำรวจ

ลำดับ ที่	ชื่อวงศ์	ชื่อท้องถิ่น	ชื่อวิทยาศาสตร์
1	ANACARDIACEAE	มะม่วง	<i>Mangiferaindica</i>
2	ANNONACEAE	ลำดวน	<i>Melodorumfruticosum</i> Lour.
3	ANNONACEAE	น้อยหน่า	<i>Annonasquamosa</i> Linn.
4	APOCYNACEAE	พญาสัตบรรณ	<i>Alstoniascholaris</i>
5	APOCYNACEAE	ลีลาวดี	<i>lumeriaspp.</i>
6	APOCYNACEAE	หมาก	<i>Areca catechu</i> Linn.
7	BIGNONIACEAE	ปีบ	<i>Millingtoniahortensis</i> Linn.f
8	BIGNONIACEAE	ดอกเหลืองอินเดีย	<i>Tabebuiachrysantha</i>
9	BIGNONIACEAE	น้ำเต้า	<i>Lagenariasiceraia</i>

ลำดับ ที่	ชื่อวงศ์	ชื่อท้องถิ่น	ชื่อวิทยาศาสตร์
10	CASALPINIACEAE	หางนกยูง	<i>Delonix regia</i> (Bojer) Raf
11	CAESALPINIACEAE	มะขาม	<i>Tamarindus indica</i> L.
12	EUPHORBIACEAE	ยางพารา	<i>Hevea brasiliensis</i> Mull.Arg.
13	FABACEAE	ประดู่	<i>Plerocarpus indicus</i>
14	FABACEAE	กระถินณรงค์	<i>Acacia auriculiformis</i>
15	FABACEAE	มะขามเทศ	<i>Pithecellobium dulce</i>
16	FABACEAE	ราชพฤกษ์	<i>Cassia fistula</i>
17	FABACEAE	ขี้เหล็ก	<i>Senna siamea</i> Lam.
18	FABACEAE	แค	<i>Sesbania grandiflora</i> Desv.
19	LEGUMINOSAE	สีเสียดเหนือ	<i>Acacia catechu</i> (L.f.) Willd.
20	LEGUMINOSAE	พิมาน	<i>Acacia harmandiana</i>
21	LYTHRACEAE	อินทนิลบก	<i>Lagerstroemia macrocarpa</i> Wall
22	MALVACEAE	จี่ว	<i>Bombax ceiba</i> L.
23	MELIACEAE	กระท้อน	<i>Sandoricum koetjape</i>
24	MELIACEAE	สะเดา	<i>Azadirachta indica</i>
25	MELIACEAE	มะฮอกกานี	<i>Swietenia macrophylla</i> King.
26	MIMOSOIDEAE	จามจุรี	<i>Samanea saman</i>
27	MORACEAE	โพธิ์	<i>Ficus religiosa</i> L.
28	MORACEAE	ขนุน	<i>Artocarpus heterophyllus</i>
29	MORACEAE	ข่อย	<i>Streblus asper</i> Lour.
30	MORACEAE	ไทร	<i>Stereocaulon multiflorum</i> Baill.
31	MYRTACEAE	ฝรั่ง	<i>Psidium guajava</i> L.
32	MYRTACEAE	ชมพู	<i>Syzygium samarangense</i>
33	MYRTACEAE	ยูคาลิปตัส	<i>Eucalyptus citriodora</i> Hook.
34	APPLICULOIDEAE	ทองกวาว	<i>Butea monosperma</i> Kuntze.
35	OXALIDACEAE	มะเฟือง	<i>Averrhoa carambola</i> L.
36	PALMAE	ตาล	<i>Borassus flabellifer</i> L.
37	PHYLLANTHACEAE	มะยม	<i>Phyllanthus acidus</i> L.
38	PINACEAE	สนสามใบ	<i>Pinus kesiya</i> Royle ex Gordon.
39	RUTACEAE	ส้มโอ	<i>Citrus maxima</i> Merr.
40	SAPINDACEAE	ลำไย	<i>Dimocarpus longan</i>
41	SAPOTACEAE	พิกุล	<i>Mimusops elengi</i> Linn.

ลำดับ ที่	ชื่อวงศ์	ชื่อท้องถิ่น	ชื่อวิทยาศาสตร์
42	TILIACEAE	ตะขบ	<i>MuntinglacialaburaL.</i>
43	VERBENACEAE	สั๊ก	<i>TectonagrandisL.f</i>

สรุปภาพกิจกรรม
โครงการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ได้เริ่มดำเนินโครงการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ปีงบประมาณ 2563 โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช ทรัพยากรชีวภาพและกายภาพ และเพื่อเป็นแหล่งเก็บรวบรวมพรรณไม้เพื่อการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จากผลการดำเนินงาน (ในปีงบประมาณ 2563 จำนวน 121 คน) และมีพรรณไม้ที่ติดรหัสจำนวน 9827 รหัส จำแนกได้เป็น พรรณไม้พุ่มจำนวน31ชนิด15วงศ์ พรรณไม้เลื้อย16ชนิด12วงศ์ และไม้ต้น43ชนิด23วงศ์ รวมพรรณไม้ที่พบทั้งหมด 90 ชนิด 50วงศ์

- 1) โครงการจัดอบรมให้ความรู้ทางด้านพฤกษศาสตร์ ข้อมูลพรรณไม้ การเก็บตัวอย่างพรรณพืช การถ่ายภาพและวาดภาพทางพฤกษศาสตร์

ผลการดำเนินงาน

สรุปผลแบบสอบถามโครงการพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีงบประมาณ 2563

จากการสุ่มเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามโครงการพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 121 คน พบข้อมูลดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ :เพศชายจำนวน 15 คน (คิดเป็นร้อยละ 14.85) ของผู้ให้ข้อมูล ส่วนเพศหญิงจำนวน 86 คน (คิดเป็นร้อยละ 85.15) ของผู้ให้ข้อมูล
2. สถานะ :ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา จำนวน 89 คน (คิดเป็นร้อยละ 88.12) รองลงมาคืออาจารย์จำนวน 11 คน (คิดเป็นร้อยละ 10.89) และบุคลากรจำนวน 1 คน (คิดเป็นร้อยละ 0.99)
3. วุฒิกการศึกษา : ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 90 คน (คิดเป็นร้อยละ 89.11) และสูงกว่าระดับปริญญาตรี 11คน (คิดเป็นร้อยละ 10.89)
4. อายุ :ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-40 ปี จำนวน 98 คน (คิดเป็นร้อยละ 97.03) และอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 2.97)

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อโครงการคิดเป็นร้อยละ

พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมีความพึงพอใจต่อโครงการอยู่ในเกณฑ์ระหว่างมากหรือดี-มากที่สุดหรือดีมาก ทั้งนี้จะเห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีความรู้ความเข้าใจตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการสุดอยู่ระดับมากหรือดี ร้อยละ 60.40 แสดงข้อมูลดังตารางที่ 4 และนอกจากนี้พบว่าผู้ให้ข้อมูลเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช และทรัพยากรชีวภาพและกายภาพอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด คือ 4.52 ± 0.56 แสดงข้อมูลในตารางที่ 5

ตารางที่ 4 สรุปผลความพึงพอใจของโครงการคิดเป็นร้อยละ

รายละเอียด	ระดับความพึงพอใจ(%)				
	5	4	3	2	1
1. กระบวนการ ด้านความรู้ความเข้าใจ					
1.1 นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	29.70	60.40	8.91	0.99	0.00
1.2 นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัว	44.55	44.55	9.90	0.99	0.00
1.3 นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพืชพรรณมากขึ้น	43.56	47.52	6.93	1.98	0.00
1.4 นักศึกษามีความพึงพอใจที่ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	51.49	37.62	9.90	0.99	0.00
1.5 นักศึกษามีความพึงพอใจที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง	57.43	31.68	9.90	0.99	0.00
1.6 นักศึกษามีเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช และทรัพยากรชีวภาพและกายภาพ	56.44	39.60	3.96	0.00	0.00
2. กระบวนการ ด้านความพึงพอใจ					
❖ ด้านกระบวนการ/ขั้นตอน					
2.1 การประชาสัมพันธ์การจัดโครงการ	36.63	49.50	13.86	0.00	0.00
2.2 การดำเนินงานเป็นระบบและมีขั้นตอนชัดเจน	47.52	39.60	11.88	0.99	0.00
2.3 รูปแบบของการจัดโครงการมีความเหมาะสม	47.52	37.62	14.85	0.00	0.00
2.4 ความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดโครงการ	41.58	43.56	13.86	0.99	0.00
❖ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
2.5 ความเหมาะสมของสถานที่	41.58	40.59	16.83	0.99	0.00
2.6 ความเหมาะสมของเครื่องมือในการเก็บข้อมูล	31.64	45.54	18.81	0.00	0.00
2.7 ความเหมาะสมของอุปกรณ์บันทึกข้อมูล	35.64	45.54	18.81	0.00	0.00
❖ ด้านการนำความรู้ไปใช้					
2.8 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง/หรือปฏิบัติงาน	50.50	39.60	9.90	0.00	0.00
2.9 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ถ่ายทอดให้ผู้อื่น	41.58	52.48	5.94	0.00	0.00
2.10 นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้	53.47	39.60	6.93	0.00	0.00

หมายเหตุ ระดับ 5 = มากที่สุดหรือดีมาก 4 = มากหรือดี 3 = ปานกลางหรือพอใช้
2 = น้อยหรือต่ำกว่ามาตรฐาน 1 = น้อยที่สุดหรือต้องปรับปรุงแก้ไข

ตารางที่ 5 สรุปผลการประเมินความพึงพอใจของโครงการฯ

รายละเอียด	N	$\bar{x}$	SD	ผลการประเมิน
1. กระบวนการ ด้านความรู้ความเข้าใจ				
1.1 นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	101	4.29	0.59	พึงพอใจระดับมาก
1.2 นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัว	101	4.44	0.64	พึงพอใจระดับมาก
1.3 นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพิษพรรณมากขึ้น	101	4.43	0.52	พึงพอใจระดับมาก
1.4 นักศึกษามีความพึงพอใจที่ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	101	4.45	0.66	พึงพอใจระดับมาก
1.5 นักศึกษามีความพึงพอใจที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง	101	4.49	0.67	พึงพอใจระดับมาก
1.6 นักศึกษามีเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช และทรัพยากรชีวภาพและกายภาพ	101	4.56	0.51	พึงพอใจระดับมากที่สุด
2. กระบวนการ ด้านความพึงพอใจ				
❖ ด้านกระบวนการ/ขั้นตอน				
2.1 การประชาสัมพันธ์การจัดโครงการ	101	4.34	0.60	พึงพอใจระดับมาก
2.2 การดำเนินงานเป็นระบบและมีขั้นตอนชัดเจน	101	4.38	0.62	พึงพอใจระดับมาก
2.3 รูปแบบของการจัดโครงการมีความเหมาะสม	101	4.39	0.62	พึงพอใจระดับมาก
2.4 ความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดโครงการ	101	4.33	0.65	พึงพอใจระดับมาก
❖ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก				
2.5 ความเหมาะสมของสถานที่	101	4.28	0.71	พึงพอใจระดับมาก
2.6 ความเหมาะสมของเครื่องมือในการเก็บข้อมูล	101	4.32	0.68	พึงพอใจระดับมาก
2.7 ความเหมาะสมของอุปกรณ์บันทึกข้อมูล	101	4.26	0.63	พึงพอใจระดับมาก
❖ ด้านการนำความรู้ไปใช้				
2.8 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง/หรือปฏิบัติงาน	101	4.45	0.60	พึงพอใจระดับมาก
2.9 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ถ่ายทอดให้ผู้อื่น	101	4.44	0.50	พึงพอใจระดับมาก
2.10 นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้	101	4.51	0.52	พึงพอใจระดับมาก

หมายเหตุ เกณฑ์เฉลี่ยคะแนน: 4.50 – 5.00 = มากที่สุด 3.50 – 4.49 = มาก
2.50 – 3.49 = ปานกลาง 1.50 – 2.49 = น้อยมาก 1.00 – 1.49 = น้อยมาก

ส่วนที่ 3 สรุปและข้อเสนอแนะ

1. ได้รับความรู้เรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติ และได้ประสบการณ์การสำรวจทางพฤกษศาสตร์ รวมทั้งเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติ
2. รู้จักชื่อพรรณไม้เพิ่มเติม และรู้ถึงประโยชน์และสรรพคุณต่างๆ ของต้นไม้และชนิด
3. ควรมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานให้นานกว่านี้ เพื่อความสมบูรณ์ของงาน และได้ศึกษาพันธุ์พืชได้ละเอียดกว่านี้
4. อยากให้ช่วยประสานงานกับเจ้าของพื้นที่ที่เป็นเขตส่วนบุคคล (บ้านพักอาจารย์) ให้รับทราบ ยินยอม และให้ความร่วมมือในการสำรวจ
5. ควรมีอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับจำนวนคน เพื่อความรวดเร็วของงานด้วย และความแม่นยำในการเก็บข้อมูล

จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ตามพันธกิจจุดที่ควรพัฒนา โครงการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

1. ควรมีการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างโครงการในพระราชดำริฯ การอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช และการดำเนินงานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เพื่อเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ในเวลาที่รวดเร็วขึ้น อีกประการหนึ่งการบูรณาการระหว่าง สองโครงการนี้จะเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกให้กับเด็กและเยาวชน ตลอดจนนักศึกษาในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาต่างๆ ที่มีโอกาสได้เข้าร่วมโครงการอบรม ให้สามารถเข้าใจบริบทความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช และการประกอบสัมมาชีพบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากที่สุด นอกจากนี้ยังเป็นการวางรากฐานการอนุรักษ์ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนต่อไป แต่ปัญหาในการดำเนินงานคือ มหาวิทยาลัยจะต้องพัฒนาพื้นที่ที่ใช้ดำเนินโครงการให้เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นตัวอย่างเสียก่อน แล้วใช้พื้นที่ดังกล่าวเป็นศูนย์พัฒนาการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ เพื่อเผยแพร่และถ่ายทอดองค์ความรู้ดังกล่าวสู่ชุมชน ซึ่งจะต้องมีการดำเนินงานในระยะถัดไปของโครงการอย่างมียุทธศาสตร์ การบูรณาการโครงการดังกล่าวนี้สามารถเกิดผลสัมฤทธิ์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่เป็นศูนย์กลางการจัดการเรียนรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นอย่างยั่งยืน
2. ควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนาโครงการในพระราชดำริในระดับหน่วยงานที่สนองโครงการ เนื่องจากบริบทของของแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน จึงควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงการให้สอดคล้องและเกิดผลสัมฤทธิ์ให้มากที่สุด

ภาพกิจกรรม

โครงการศึกษาพรรณไม้และจัดระบบสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

จากการศึกษาพรรณไม้ในศูนย์ปฏิบัติการอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ศูนย์หนองขาว ตำบลพรสำราญ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ระหว่างเดือนมิถุนายน 2561 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2561 จากพื้นที่การสำรวจทั้งหมด 100 ไร่ โดยวางแผนตัวอย่างขนาด 40×40 เมตร รวมทั้งหมด 100 แปลง พบว่ามีพรรณไม้ทั้งหมด 13,662 ต้น 41 วงศ์ 110 ชนิด วงศ์ที่สำรวจมีการพบพรรณไม้มากที่สุด คือ วงศ์ FABACEAE สำรวจพบ 24 ชนิด ได้แก่ ชงโค ซาก ราชพฤกษ์ แสมสาร ชี้เหล็ก หางนกยูงฝรั่ง อะราง นนทรี มะค่าแต้ กาฬพฤกษ์ เกล้ง กางหลวง กระถินเทพา กระถิน พฤษภักดิ์กระถินพิมาน ทั้งก่อนกระถินณรงค์ มะขามเทศ แดง ทองกวาว พะยูง ฉนวน และประดู่ รองลงมาที่มีการสำรวจพบ คือ วงศ์ RUBIACEAE สำรวจพบ 8 ชนิด ได้แก่ เงียงดุก มะสัง หนามแท่ง มะคังแดง ส้มกบ ยอป่า กระทุ่ม และเข็มป่า วงศ์ที่มีการสำรวจพบ 5 ชนิด มี 3 วงศ์ คือ วงศ์ ANACARDIACEAE ได้แก่ มะม่วงหาวมะม่วงวัน ธนไชย กุ้ง มะม่วงป่า และมะกอก วงศ์ ANNONACEAE ได้แก่ นมวัว น้อยหน้า กระดังงาจีน กะเจียน และลำดวน วงศ์ DIPTEROCARPACEAE ได้แก่ ยางนา ยางกราด พลวง เต็ง และรัง วงศ์ที่มีการสำรวจพบ 4 ชนิด มี 3 วงศ์ คือ วงศ์ APOCYNACEAE ได้แก่ ตีนเป็ด โมกเครือ มะม่วงหาวมะนาวโห่ และโมกมัน วงศ์ POACEAE ได้แก่ ไร่ ไร่ ไร่ ไร่ ไร่ และเพ็ก วงศ์ RUTACEAE ได้แก่ สันโสก มะนาว ส้มจืด และมะกรูด วงศ์ที่มีการสำรวจพบ 3 ชนิด มี 3 วงศ์ คือ วงศ์ CELASTRACEAE ได้แก่ กระทงลาย กำแพงเจ็ดชั้น และมะดูก วงศ์ MORACEAE ได้แก่ ขุนน หาด และข่อย วงศ์ MYRTACEAE ได้แก่ ยูคาลิปตัส หว้า และพลองแก้วมอัน วงศ์ที่มีการสำรวจพบ 2 ชนิด มี 11 วงศ์ คือ วงศ์ ARECACEAE (PALMAE) ได้แก่ หวายดง และมะพร้าว วงศ์ COMBRETACEAE ได้แก่ สะแกนา และ สมอไทย วงศ์ DILLENIACEAE ได้แก่ ส้านใบเล็ก และส้านใหญ่ วงศ์ HYPERICACEAE ได้แก่ ตัวขน และตัวเกลี้ยง วงศ์ LAMIACEAE ได้แก่ ขาเปี้ย และตีนนก วงศ์ LECYTHIDACEAE ได้แก่ กระโดน และจิก วงศ์ MALVACEAE ได้แก่ จั้วป่า และพลับพลาว วงศ์ MELIACEAE ได้แก่ สะเดา และ คัดลั่น วงศ์ PHYLLANTHACEAE ได้แก่ มะยม และเสี้ยวใหญ่ วงศ์ RHAMNACEAE ได้แก่ หนามตะคอง และ เล็บเหยี่ยว วงศ์ SAPINDACEAE ได้แก่ มะหาด และตะคร้อ วงศ์ที่มีการสำรวจพบ 1 ชนิด มี 19 วงศ์ คือ วงศ์ BIGNONIACEAE ได้แก่ ปีบ วงศ์ BURSERACEAE ได้แก่ มะกอกเกลื่อน วงศ์ CAPPARACEAE ได้แก่ กระจิก วงศ์ CONNARACEAE ได้แก่ คารอก วงศ์ DIOSCOREACEAE ได้แก่ กลอย วงศ์ EBENACEAE ได้แก่ มะเกลือ วงศ์ EUPHORBIACEAE ได้แก่ ขันทองพยาบาท วงศ์ IRVINGIACEAE ได้แก่ กระบก วงศ์ LAURACEAE ได้แก่ หมี่เหม็น วงศ์ LYTHRACEAE ได้แก่ อินทนิลน้ำ วงศ์ MELASTOMACEAE ได้แก่ พลองเหมือด วงศ์ OCHNACEAE ได้แก่ ช้างน้ำ วงศ์ OLACACEAE ได้แก่ น้ำใจใคร่ วงศ์ OPILIACEAE ได้แก่ นางจุ่ม วงศ์ PROTEACEAE ได้แก่ พรหมคต วงศ์ SALICACEAE ได้แก่ ตะขบป่า วงศ์ SIMAROUACEAE ได้แก่ สี่พันคนทา วงศ์ STRYCHNACEAE ได้แก่ แสลงใจ และวงศ์ TILIACEAE ได้แก่ ตะขบป่า

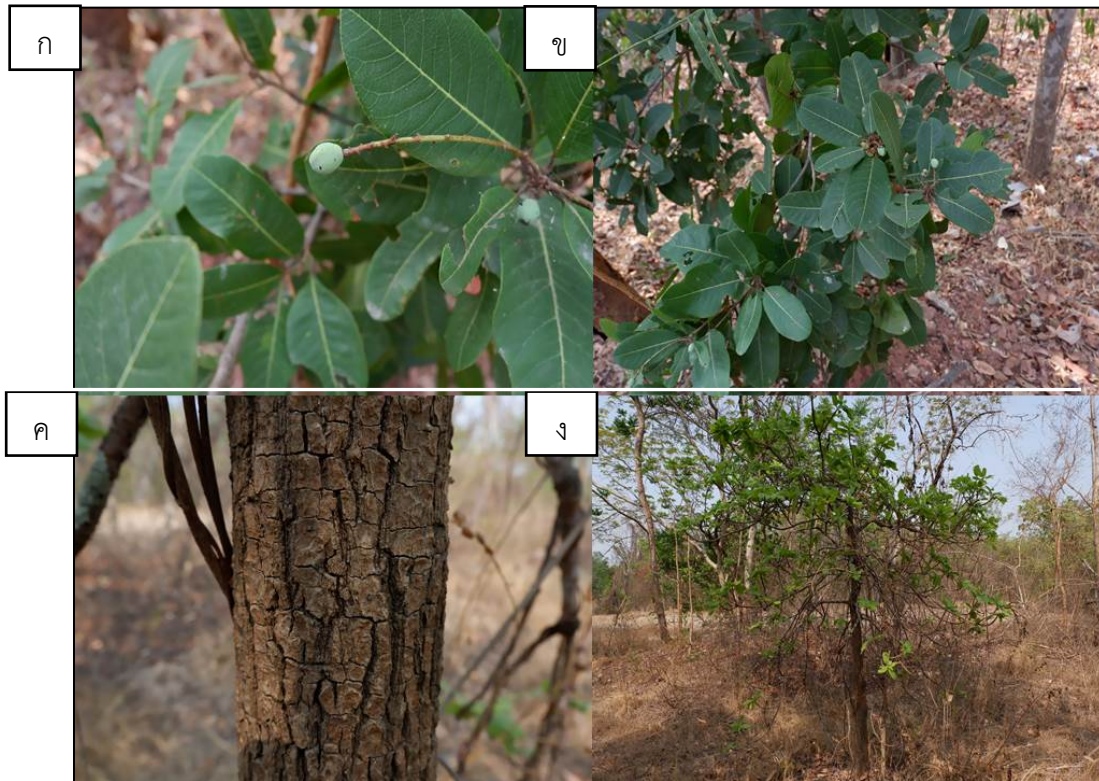
ตารางที่ 4 แสดงวงศ์ จำนวนต้น จำนวนชนิด อัตราการสำรวจพบของพรรณไม้ต้นที่สำรวจพบในศูนย์ปฏิบัติการ
อุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ศูนย์หนองขวาง

ลำดับที่	วงศ์ที่สำรวจพบ	จำนวนต้น	ชนิดพรรณไม้	
			จำนวนชนิด	อัตราการสำรวจพบชนิด (%)
1	ANACARDIACEAE	209	5	4.55%
2	ANNONACEAE	12	5	4.55%
3	APOCYNACEAE	14	4	3.64%
4	ARECACEAE (PALMAE)	2	2	1.82%
5	BIGNONIACEAE	6	1	0.91%
6	BURSERACEAE	457	1	0.91%
7	CAPPARACEAE	1	1	0.91%
8	CELASTRACEAE	151	2	1.82%
9	CONNARACEAE	93	1	0.91%
10	COMBRETACEAE	11	2	1.82%
11	DILLENiaceae	117	2	1.82%
12	DIOSCOREACEAE	1	1	0.91%
13	DIPTEROCARPACEAE	427	5	4.55%
14	EBENACEAE	1	1	0.91%
15	EUPHORBIACEAE	851	1	0.91%
16	FABACEAE	5686	24	21.82%
17	HYPERICACEAE	1351	2	1.82%
18	IRVINGIACEAE	89	1	0.91%
19	LAMIACEAE	37	2	1.82%
20	LAURACEAE	27	1	0.91%
21	LECYTHIDACEAE	6	2	1.82%
22	LYTHRACEAE	1	1	0.91%
23	MALVACEAE	388	2	1.82%
24	MELIACEAE	350	2	1.82%

ตารางที่ 4 แสดงวงศ์ จำนวนต้น จำนวนชนิด อัตราการสำรวจพบของพรรณไม้ต้นที่สำรวจพบในศูนย์ปฏิบัติการ
 อดุมนศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ศูนย์หนองขวาง ตำบลพรสำราญ อำเภอ
 คูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ (ต่อ)

ลำดับที่	วงศ์ที่สำรวจพบ	จำนวนต้น	ชนิดพรรณไม้	
			จำนวนชนิด	อัตราการสำรวจพบชนิด (%)
25	MELASTOMATACEAE	1979	1	0.91%
26	MORACEAE	7	3	2.73%
27	MYRTACEAE	109	3	2.73%
28	OCHNACEAE	319	1	0.91%
29	OLACACEAE	11	1	0.91%
30	OPILIAEAE	238	1	0.91%
31	PHYLLANTHACEAE	7	2	1.82%
32	POACEAE	27	4	3.64%
33	PROTEACEAE	2	1	0.91%
34	RHAMNACEAE	77	2	1.82%
35	RUBIACEAE	326	8	7.27%
36	RUTACEAE	10	4	3.64%
37	SALICACEAE	48	1	0.91%
38	SAPINDACEAE	7	2	1.82%
39	SIMAROUBACEAE	44	1	0.91%
40	STRYCHNACEAE	27	1	0.91%
41	TILIACEAE	4	1	0.91%
42	Unknown	112	1	0.91%

แสดงภาพประกอบพร้อมอธิบายลักษณะของพรรณไม้ต้นที่สำรวจพบในศูนย์ปฏิบัติการอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ศูนย์หนองขาง ตำบลพรสำราญ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้

ภาพที่ 4 มะม่วงหาวแมงวัน

หมายเหตุ : ก.ลักษณะผล ข.ลักษณะใบ ค.ลักษณะลำต้น ง.ลักษณะทั่วไป

มะม่วงหาวแมงวัน

ชื่อวิทยาศาสตร์

วงศ์

ชื่อสามัญ

ชื่อท้องถิ่น

Buchanania lanzan Spreng.

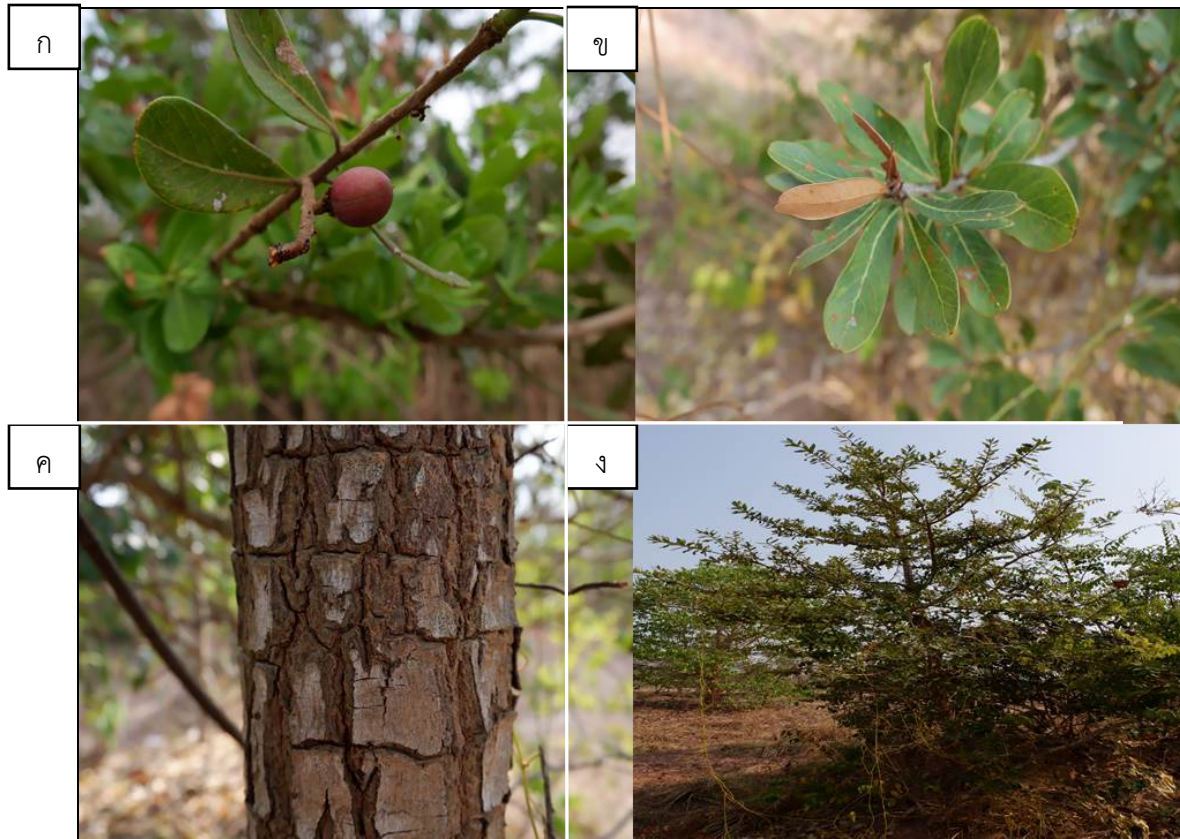
ANACARDIACEAE

-

รักหนู หัวแมงวัน ฮักหนู ฮักผู้ มะม่วงแมงวัน

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ต้นขนาดกลาง สูง 8-20 เมตร ใบเป็นใบเดี่ยว รูปขอบขนานแกมรูปไข่กลับ ขนาดกว้าง 7-10 ซม. ยาว 15-20 ซม. โคนใบสอบ ปลายใบมน หรือสอบแหลม ดอกออกเป็นช่อตามปลายกิ่ง ก้านช่ออวบ มีขนสีน้ำตาลแดงแน่น แยกแขนงสั้น ๆ เวลาดอกบานทำให้ดูเป็นก้อนทึบ ดอกขนาดเล็กสีขาว ผลสีเขียวปนม่วงค่อนข้างกลม หรือป้อม ขนาด 1-1.5 ซม. ผิวเรียบ

ภาพที่ 5 หนนไย

หมายเหตุ : ก.ลักษณะผล ข.ลักษณะใบ ค.ลักษณะลำต้น ง.ลักษณะทั่วไป

หนนไย
ชื่อวิทยาศาสตร์
วงศ์
ชื่อสามัญ
ชื่อท้องถิ่น

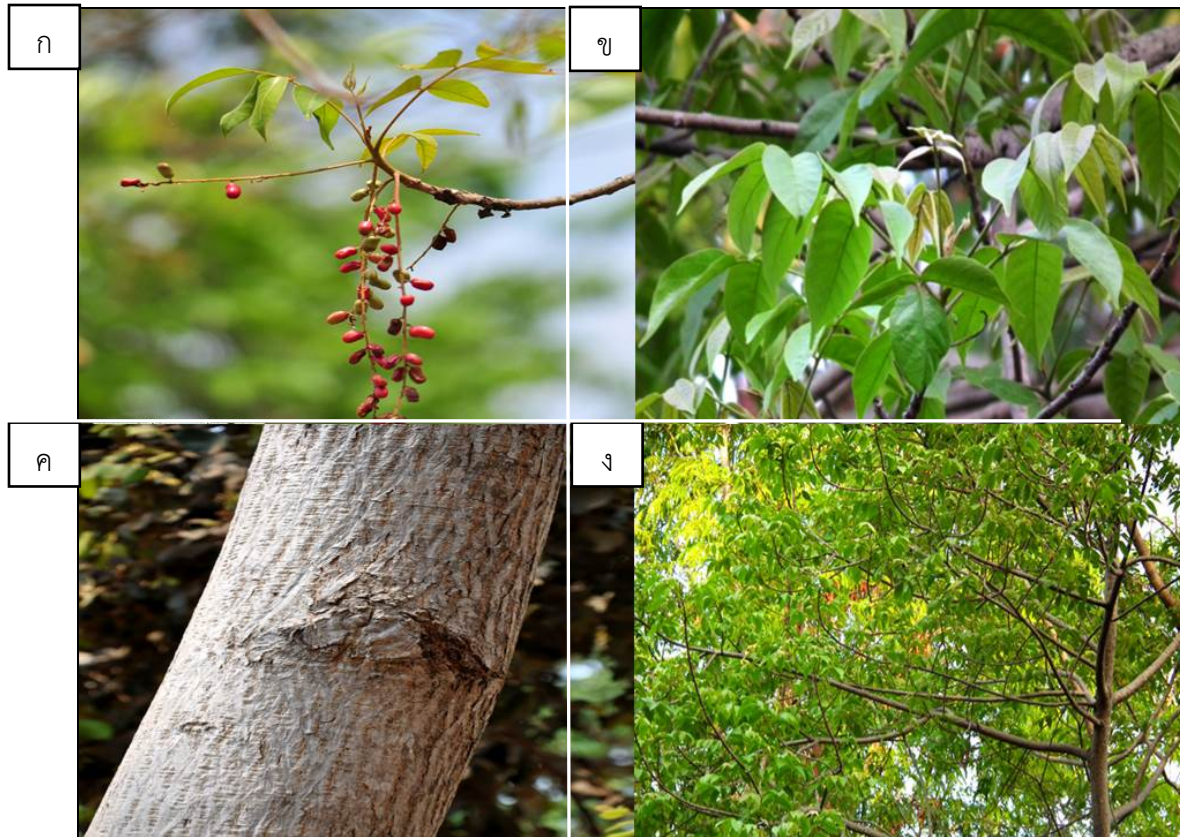
Buchanania siamensis Miq.
ANACARDIACEAE

-

พังพวยนก พังพวยป่า ลันไย รวงไทร รวงไทร รวงไทย ลังไทร

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ต้นขนาดกลาง สูง 5-15 เมตร กิ่งอ่อนมีขน ใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปรีหรือรูปไข่ ยาว 2-5 ซม. กว้าง 0.7-2.5 มม. ช่อดอกแบบช่อกระจุก ออกที่ซอกใบ ดอกสมบูรณ์เพศ ยาว 5-10 ซม. กลีบเลี้ยง 5 กลีบ รูปกลม มีขน ปลายแหลม กลีบดอก สีขาวหรือสีเหลืองอ่อน ผลเดี่ยว รูปรี เส้นผ่านศูนย์กลาง 0.8-1.2 ซม. เมื่อแก่สีม่วงหรือดำ

ภาพที่ 6 กูก

หมายเหตุ : ก.ลักษณะผล ข.ลักษณะใบ ค.ลักษณะลำต้น ง.ลักษณะทั่วไป

กูก
ชื่อวิทยาศาสตร์
วงศ์
ชื่อสามัญ
ชื่อท้องถิ่น

Lananea coromandelica (Houtt.) Merr.

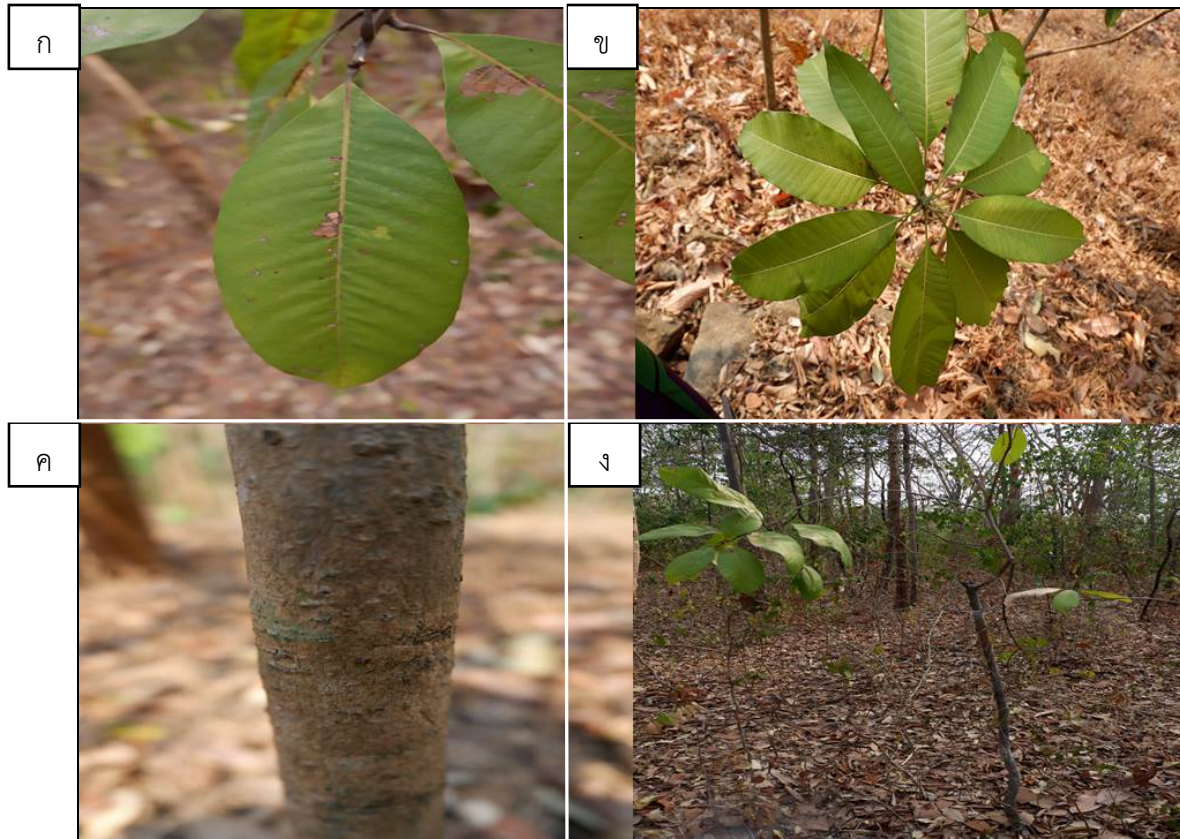
ANACARDIACEAE

wodier terr

กัน อ้อยช้าง ตะคร้า กูก กูก หวิด ช้าเกาะ ช้างโน้ม

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ยืนต้น ขนาดกลาง ผลัดใบ สูงได้ถึง 17 เมตร ใบประกอบแบบขนนก ปลายคี่ เรียงเวียน แกนกลางใบประกอบยาว 12-28 ซม. ก้านใบประกอบ ยาว 6-8 ซม. รูปคล้ายทรงกระบอก ใบย่อย 3-6 คู่ เรียงตรงข้าม ดอกออกเป็นช่อแบบช่อเชิงลด ออกที่ซอกใบใกล้ปลายยอด ช่อดอกห้อยลงมาจากกิ่งที่ไม่มีใบ ดอกขนาด 0.3 ซม. สีเหลืองอ่อนหรือเขียวอมเหลือง ผลสดแบบ ผลผนังชั้นในแข็ง รูปเมล็ดถั่ว ยาวประมาณ 1 ซม. กว้างประมาณ 6 มม. ก้านผลสั้น เมล็ดเดี่ยวแข็ง มีรอยเว้า 1-2 รอยที่ปลายบน ผลมีสีชมพูเมื่อสุกสีแดง

ภาพที่ 7 มะม่วงป่า

หมายเหตุ : ก.ลักษณะใบ ข.ลักษณะใบ ค.ลักษณะลำต้น ง.ลักษณะทั่วไป

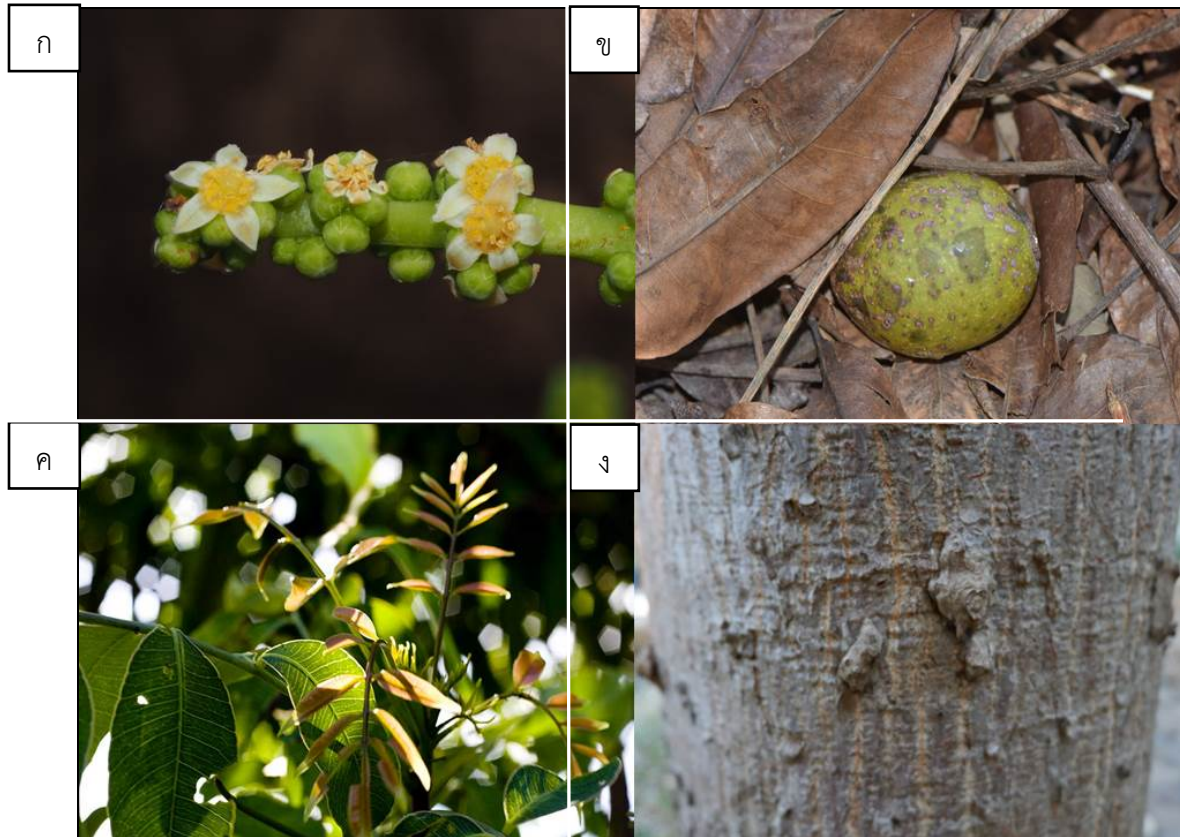
มะม่วงป่า
ชื่อวิทยาศาสตร์
วงศ์
ชื่อสามัญ
ชื่อท้องถิ่น

Mangifera sp.1
ANACARDIACEAE
Mango tree

จ้องบัวแก้ว แผลเสียดโย หมากม่วงป่า มะม่วงละว้า

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ต้นไม่ผลัดใบขนาดกลาง ลำต้นสูงประมาณ 20-25 เมตร ใบเดี่ยว เรียงออกสลับกันตามกิ่ง ยาวประมาณ 3-5 เซนติเมตร กว้างประมาณ 3.5-5 เซนติเมตร ดอกออกเป็นช่อแขนง แหว่งออกบริเวณยอดกิ่ง แต่ละช่อดอกประกอบด้วยช่อดอกย่อย และแต่ละช่อดอกย่อยมีดอกย่อยขนาดเล็กจำนวนมาก ดอกย่อยมีลักษณะกลม มีสีเหลืองอ่อนหรือสีครีม ผลมีรูปทรงกลม ขนาดผลประมาณ 2.5-3 เซนติเมตร ยาวประมาณ 2.5-3.2 เซนติเมตร ผลอ่อนมีสีเขียว ผลสุกค่อยเปลี่ยนเป็นสีเขียวยอมเหลือง

ภาพที่ 8 มะกอก

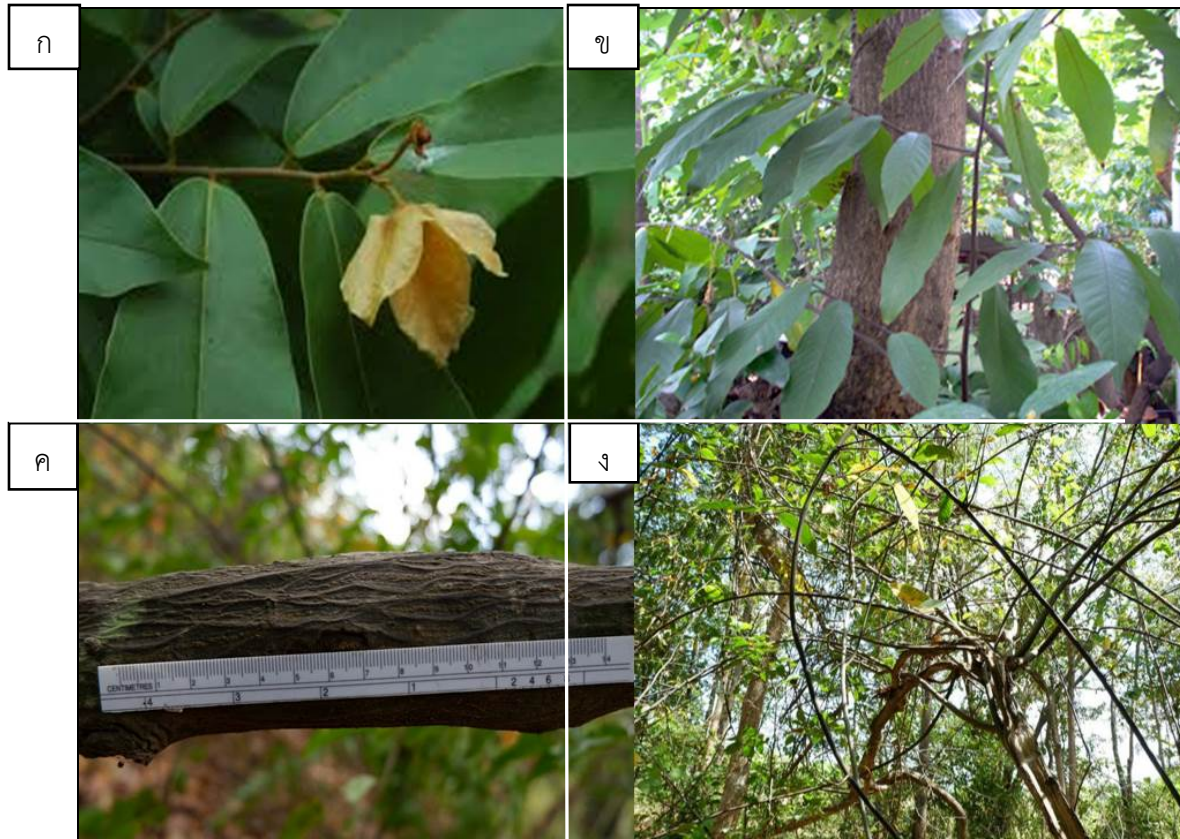
หมายเหตุ : ก.ลักษณะดอก ข.ลักษณะผล ค.ลักษณะทั่วไป ง.ลักษณะลำต้น

มะกอก
ชื่อวิทยาศาสตร์
วงศ์
ชื่อสามัญ
ชื่อท้องถิ่น

Spondias pinnata (L.f.) Kurz
ANACARDIACEAE
hog plum
กอก กอกก๊วก กอกทรวง กอกเขา มะกอกป่า กูก

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ต้น สูงถึง 20 ม. ใบประกอบแบบขนนก ปลายคี่ เรียงสลับ มีใบย่อยเรียงตรงกันข้าม 4-6 คู่ ใบรูปขอบขนาน กว้าง 3-4 ซม. ยาว 7-12 ซม. ดอกออกเป็นช่อแตกแขนงที่ปลายยอดมีดอกย่อยสีขาวจำนวนมาก ช่อดอกยาว 15-25 ซม. ผลรูปรี สีเขียว เมื่อสุกสีเหลืองอมเขียว ขนาดกว้าง 2.5-3.5 ซม. ยาว 3.5-4.5 ซม. เนื้อหุ้มเมล็ดมีรสเปรี้ยว เมล็ดใหญ่และแข็งรูปไข่ ผิวเป็นเส้นขนหยาบ

ภาพที่ 9 นมวัว

หมายเหตุ : ก.ลักษณะดอก ข.ลักษณะใบ ค.ลักษณะลำต้น ง.ลักษณะทั่วไป

นมวัว

ชื่อวิทยาศาสตร์

Anomianthus dulcis (Dunal) J. Sinclair

วงศ์

ANNONACEAE

ชื่อสามัญ

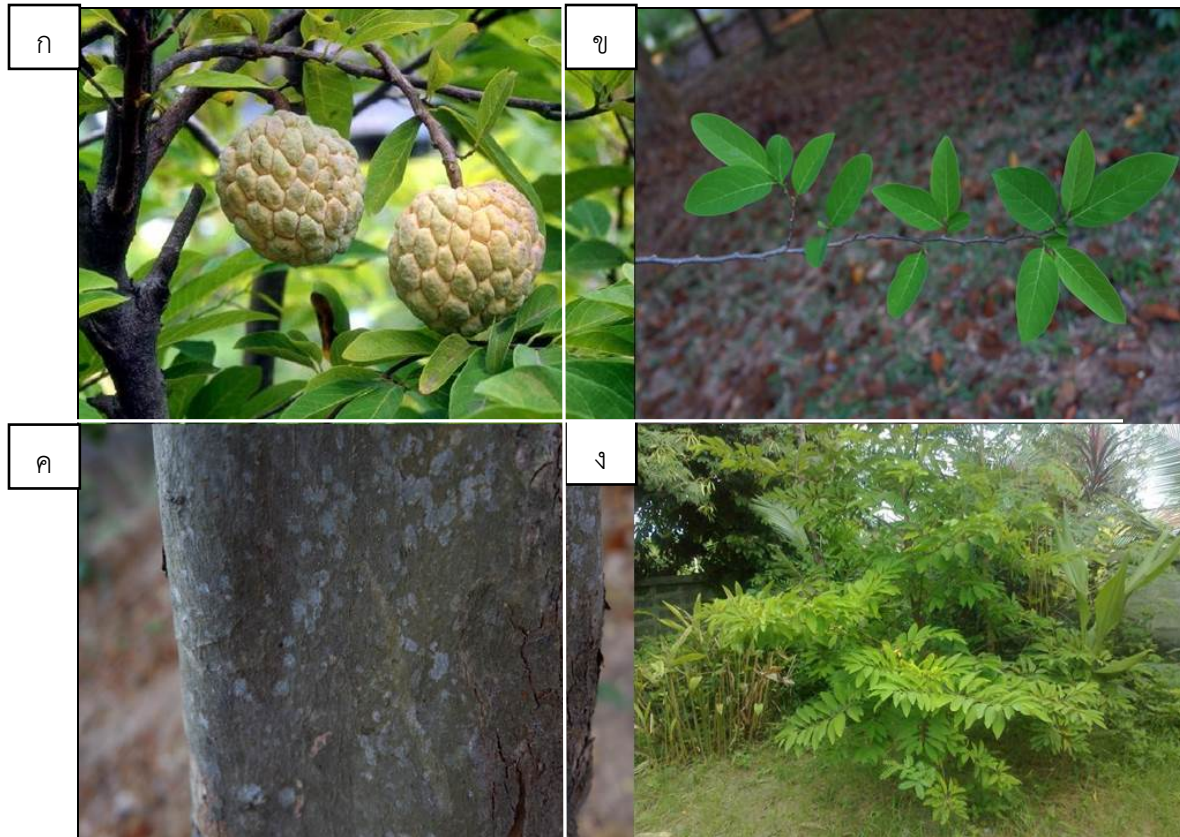
-

ชื่อท้องถิ่น

ตีนตังน้อย ตีนตัง นมแมวซ้อน

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้พุ่มรอเลื้อย ใบเดี่ยว รูปไข่กลับ โคนใบสอบมน ปลายใบแหลม ใบอ่อนมีขนทั้งสองด้านดอกเดี่ยวหรือเป็นกระจุก 2-4 ดอก ออกที่ปลายกิ่งสีเหลืองจำปาหรือ สีชมพู กลีบดอกมี 6 กลีบ เรียงเป็น 2 ชั้น ขอบกลีบบิดเป็นคลื่น ดอกบานอยู่ได้ 3-4 วัน ผลเป็นผลกลุ่ม

ภาพที่ 10 น้อยหน่า

หมายเหตุ : ก.ลักษณะผล ข.ลักษณะใบ ค.ลักษณะลำต้น ง.ลักษณะทั่วไป

น้อยหน่า
ชื่อวิทยาศาสตร์
วงศ์
ชื่อสามัญ
ชื่อท้องถิ่น

Annona squamosa L.
ANNONACEAE

-

เตียบ น้อยหน่ มะนอหน่ มะแน มะออจ้ำ มะโอจ่า ลาหน่ง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ต้นขนาดเล็ก ลำต้นสูงประมาณ 8 ม. ใบออกใบเดี่ยว เรียงสลับกันไปตามข้อต้น ใบรูปรี ปลายและโคนใบแหลม กว้าง 1-2.5 นิ้ว ยาว 3-6 นิ้ว มี ดอกเดี่ยวๆ ออกตามง่ามใบ ดอกห้อยลง มีอยู่ 2 ชั้น ชั้นละ 3 กลีบ กลีบชั้นนอกจะ ยาวกว่ากลีบชั้นใน มีสีเหลืองอมเขียว กลีบ เลี้ยง 3 กลีบ ผลออกเป็นรูปกลมๆ ป้อมๆ โตประมาณ 3-4 นิ้ว ผิวขรุขระ เป็นช่องกลมๆ ภายใต้มันมีเนื้อ สีขาวนวล

ภาพที่ 11 กระดังงาจีน

หมายเหตุ : ก.ลักษณะดอก ข.ลักษณะผล ค.ลักษณะใบ ง.ลักษณะลำต้น

กระดังงาจีน

ชื่อวิทยาศาสตร์

Artabotrys hexapetalus (Linn.f.) Bhandari

วงศ์

ANNONACEAE

ชื่อสามัญ

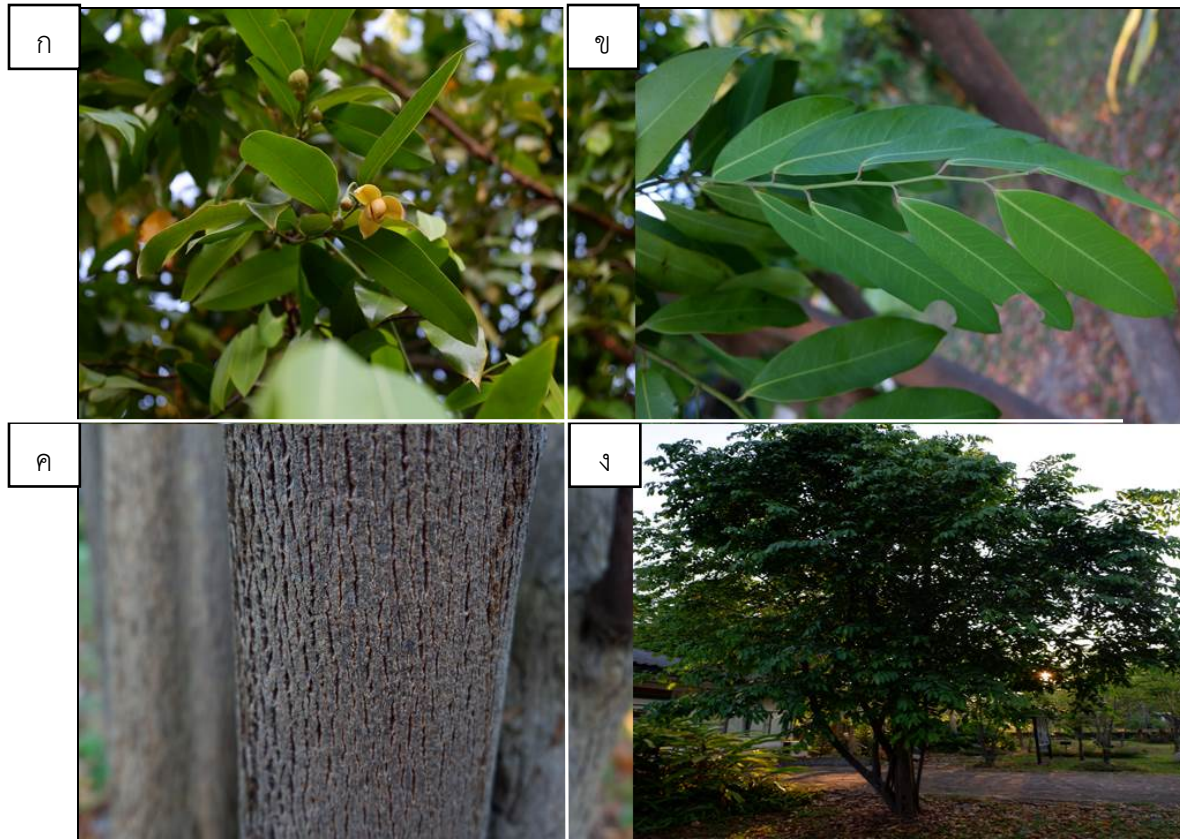
Climbing lang-lang

ชื่อท้องถิ่น

กระดังงาจัว กระดังงาป่า หนามควายน้อย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้เถาเนื้อแข็ง ขนาดใหญ่ บริเวณตรงข้ามใบมีมือเกาะแข็งลักษณะเป็นรูปตะขอโค้ง ใบเป็นใบเดี่ยวเรียงสลับกัน รูปรี หรือรูปขอบขนาน ดอกออกเป็นช่อ จำนวน 1-5 ดอก มีขนาดใหญ่ ยาว 3.5-5 ซม. เมื่ออ่อนมีสีเขียว เมื่อแก่มีสีเหลือง ผลอ่อนสีเขียว เมื่อผลแก่จะเป็นสีเหลือง

ภาพที่ 12 ลำดวน

หมายเหตุ : ก.ลักษณะดอก ข.ลักษณะใบ ค.ลักษณะลำต้น ง.ลักษณะทั่วไป

ลำดวน

ชื่อวิทยาศาสตร์

Melodorum fruticosum Lour.

วงศ์

ANNONACEAE

ชื่อสามัญ

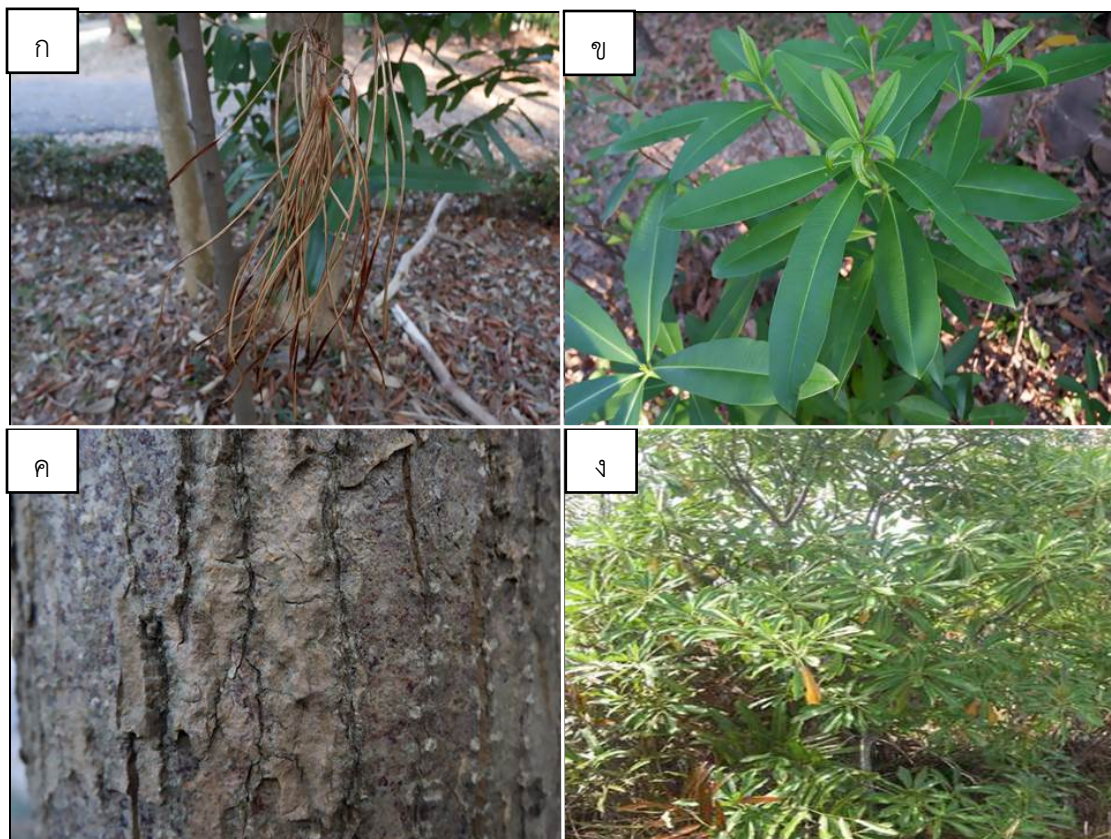
-

ชื่อท้องถิ่น

หอมนวล

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ต้น สูง 5-20 เมตร ไม้ผลัดใบ ใบเดี่ยว เรียงสลับ ใบรูปรีแกมรูปขอบขนานหรือรูปใบหอก กว้าง 2.5-4 เซนติเมตร ยาว 5-11.5 เซนติเมตร ดอกเดี่ยวออกตามซอกใบที่ปลายกิ่ง ดอกสีเหลือง กลีบดอกหนาและแข็ง 6 กลีบ มีกลิ่นหอมเย็นตอนเย็นถึงเช้า ผลกลุ่ม ทรงกลม เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 6 มิลลิเมตร สีเขียว เมื่อสุกจะมีสีดำ รสหวานอมเปรี้ยว

ภาพที่ 13 ตีนเป็ด

หมายเหตุ : ก.ลักษณะผล ข.ลักษณะใบ ค.ลักษณะลำต้น ง.ลักษณะทั่วไป

ตีนเป็ด

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Alstonia scholaris</i> (L.) R. Br.
วงศ์	APOCYNACEAE
ชื่อสามัญ	Devil tree
ชื่อท้องถิ่น	สัตตบรรณ พญาสัตบรรณ ตีนเป็ดขาว

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ต้น สูงได้ถึง 40 เมตร ทุกส่วนมียางขาว ใบเดี่ยว เรียงเป็นวงรอบ 4-8 ใบ กว้าง 2.5-5 ซม. ยาว 9-18 ซม. ผิวใบเกลี้ยง ดอกสีขาวแกมเขียวออกเป็นช่อแบบช่อซี่ร่ม กลีบเลี้ยง 5 กลีบ มีขน ผลออกเป็นคู่ กว้าง 2-3 มม. ยาว 21-56 ซม. แตกชนิดเดียว ผิวเกลี้ยง เมล็ดมีขนยาว สีขาว

ภาพที่ 14 มะม่วงหาว มะนาวโห่

หมายเหตุ : ก.ลักษณะดอก ข.ลักษณะผล ค.ลักษณะใบ ง.ลักษณะลำต้น

มะม่วงหาวมะนาวโห่

ชื่อวิทยาศาสตร์

Carissa carandas L.

วงศ์

APOCYNACEAE

ชื่อสามัญ

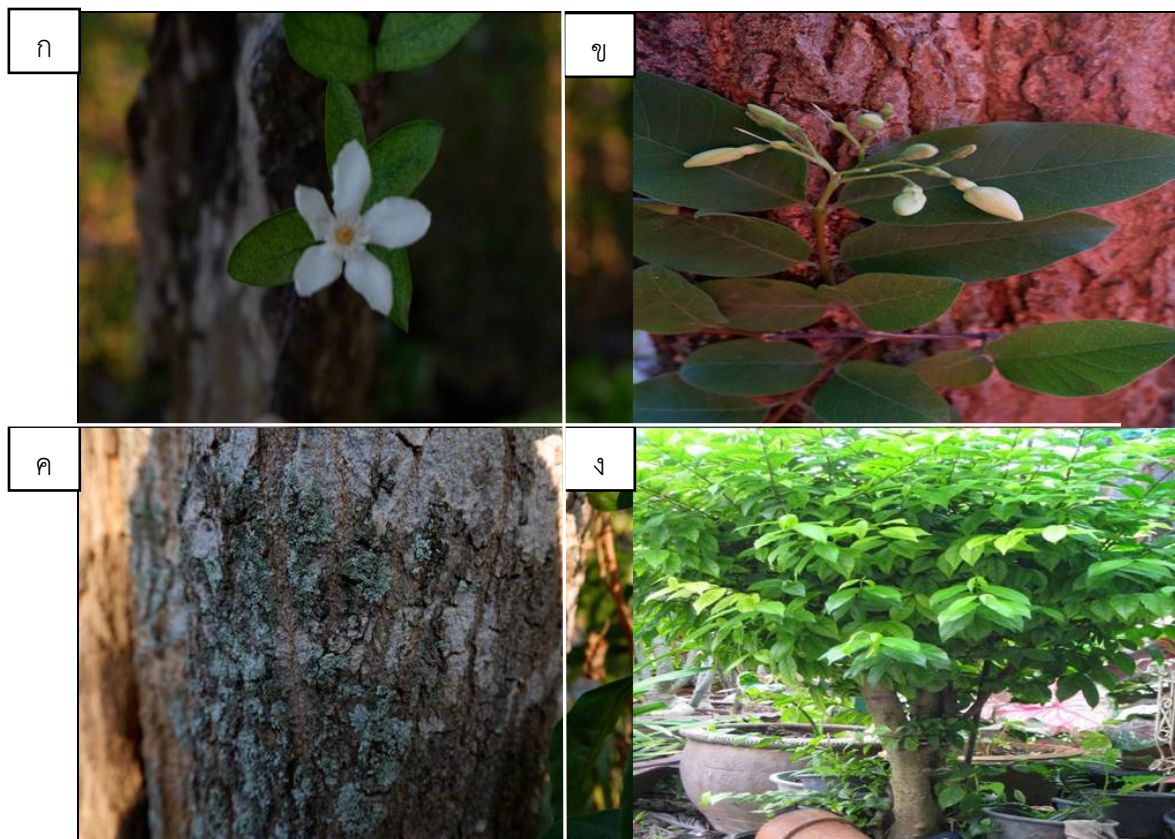
Karanda

ชื่อท้องถิ่น

หนามแดง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้พุ่ม สูง 2-3 เมตร ทรงพุ่มกลม แตกกิ่งจำนวนมากทุกส่วนมียางสีขาวเหมือนน้ำมัน ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปไข่กลับ ผิวใบสีเขียวเข้มเป็นมัน ดอกเป็นดอกช่อสั้น ๆ ที่ปลายกิ่ง กลีบดอกสีขาว มีกลีบเลี้ยง 5 กลีบ ดอกมีกลิ่นหอมอ่อน ๆ หอมตลอดวัน ออกดอกทั้งปี ผลเป็นผลเดี่ยวออกรวมกันเป็นช่อ ผลรูปกลมรี มนรี หรือรูปไข่ ผลอ่อนมีสีขาวอมชมพู ผลดิบมีน้ำยางมาก

ภาพที่ 15 โมกมัน

หมายเหตุ : ก.ลักษณะดอก ข.ลักษณะใบ ค.ลักษณะลำต้น ง.ลักษณะทั่วไป

โมกมัน

ชื่อวิทยาศาสตร์

Walsura arborea (Dennst.) Mabb.

วงศ์

APOCYNACEAE

ชื่อสามัญ

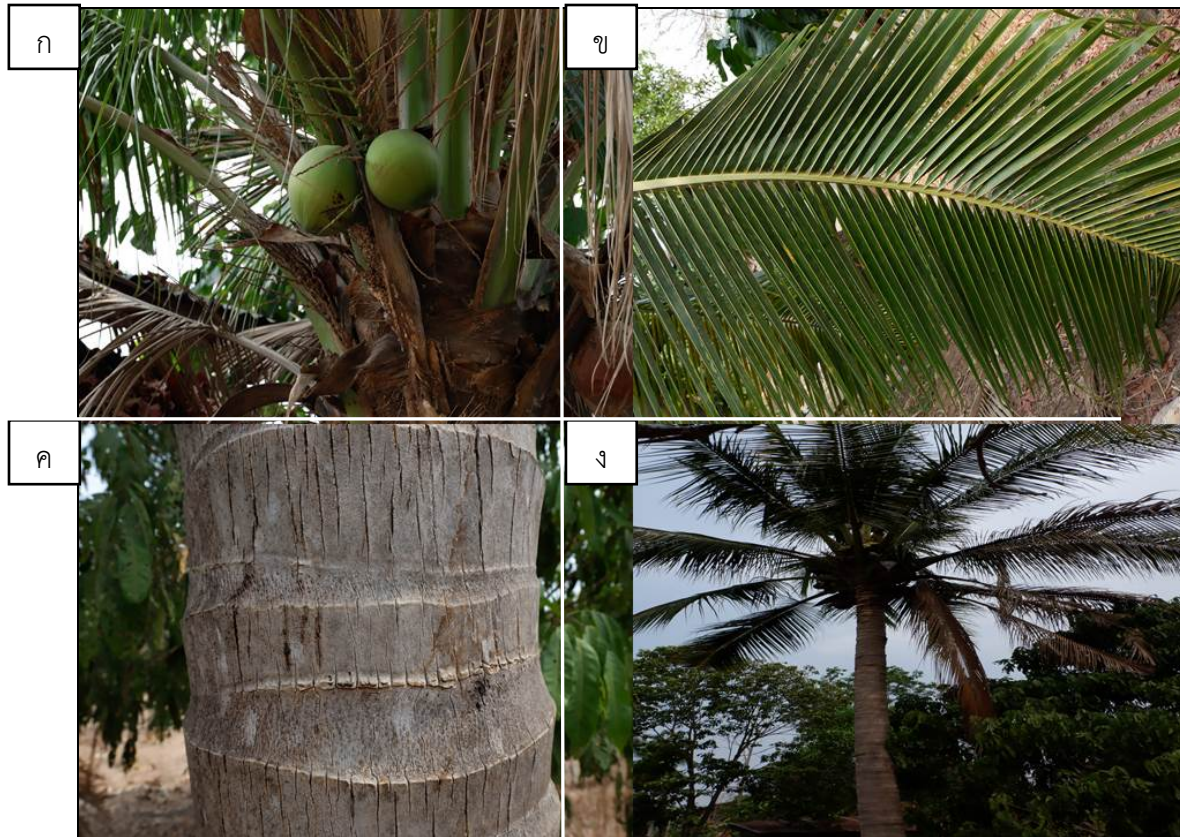
-

ชื่อท้องถิ่น

มูกมัน มูกน้อย โมกน้อย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ต้น สูง 10-20 เมตร ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปรี ท้องใบมีขนนุ่ม กว้าง 1-6.5 ซม. ยาว 2.5-14 ซม. ดอกสีขาว กลีบเลี้ยง รูปถ้วย ยาว 1-2 มม. ผิวด้านนอกมีขน กลีบดอกเป็นหลอด ยาว 2-5 มม. ปลายแยกเป็นกลีบ 5 กลีบ รูปขอบขนานยาว 7-14 มม. มีขนนุ่มทั้งสองด้าน เกสรเพศผู้ติดที่หลอดกลีบดอก รังไข่ยาว 1-2 มม. ผลแห้งแตก กว้าง 0.6-1.8 ซม. ยาว 10-20 ซม. เมล็ดมีขน

ภาพที่ 16 มะพร้าว

หมายเหตุ : ก.ลักษณะผล ข.ลักษณะใบ ค.ลักษณะลำต้น ง.ลักษณะทั่วไป

มะพร้าว

ชื่อวิทยาศาสตร์

Cocos nucifera L

วงศ์

ARECACEAE

ชื่อสามัญ

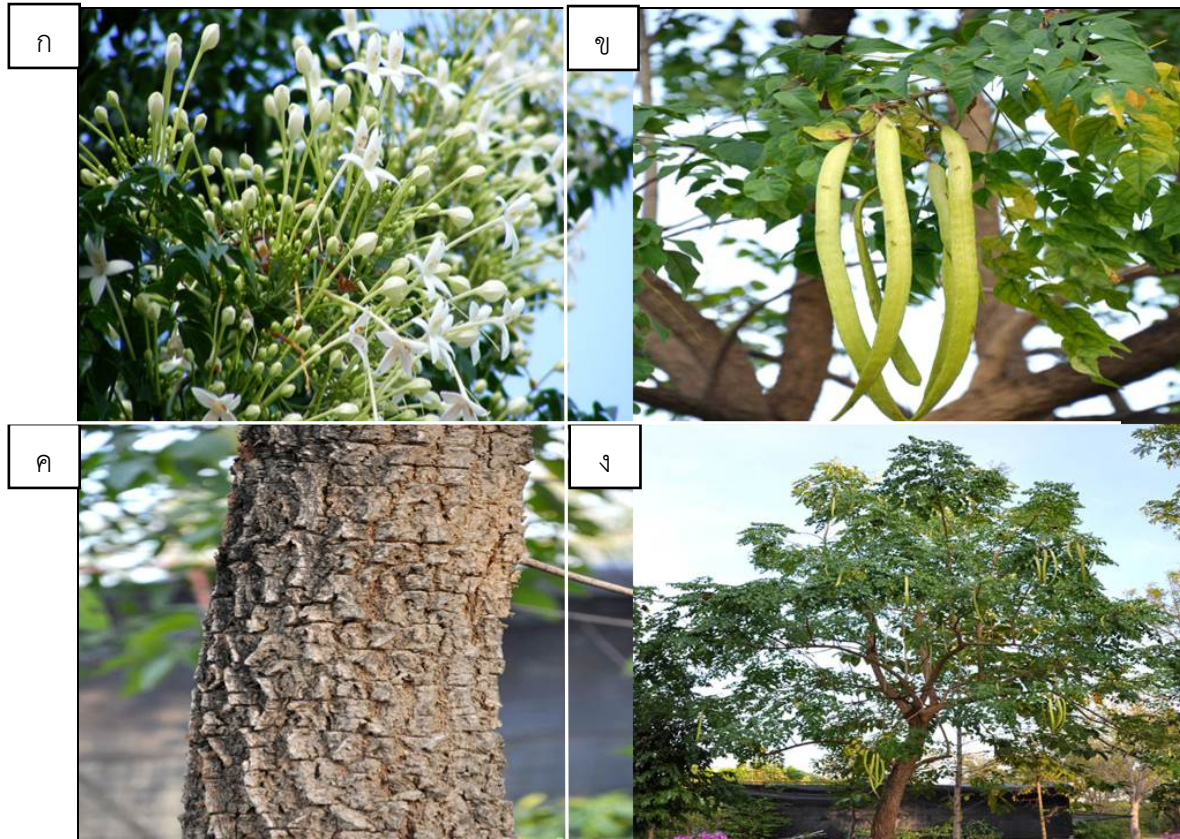
Coconut

ชื่อท้องถิ่น

-

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ต้น ไม่แตกแขนง มีรอยแผลจากการหลุดร่วงของใบตลอดลำต้น สามารถคำนวณอายุของต้นมะพร้าวได้จาก รอยแผลนี้ คือ ในปีหนึ่งมะพร้าวจะสร้างใบประมาณ 12-14 ใบเป็นใบประกอบ ออกอยู่ตามส่วนของลำต้น ประกอบด้วยก้านทาง (rachis) มีขนาดใหญ่และยาว และมีใบย่อย (leaflet) บนก้านทางประมาณ 200-250 ใบ ดอก ออกเป็นช่อชนิดพานิกิล มีทั้งดอกตัวผู้และดอกตัวเมีย อยู่ในช่อเดียวกัน ดอกมีกลีบดอก 6 กลีบ สีครีมหรือสีเหลือง นวล ไม่มีก้านดอกย่อยดอกตัวเมียจะมีกลีบดอกหนาและแข็งกว่ากลีบดอกตัวผู้ ผลมะพร้าวเป็นชนิด ไฟบรัสตูป (fibrous drupe) เรียกว่า นัท (nut)

ภาพที่ 17 ปีบ

หมายเหตุ : ก.ลักษณะดอก ข.ลักษณะผล ค.ลักษณะลำต้น ง.ลักษณะทั่วไป

ปีบ

ชื่อวิทยาศาสตร์

Millingtonia hortensis Linn.f.

วงศ์

BIGNONIACEAE

ชื่อสามัญ

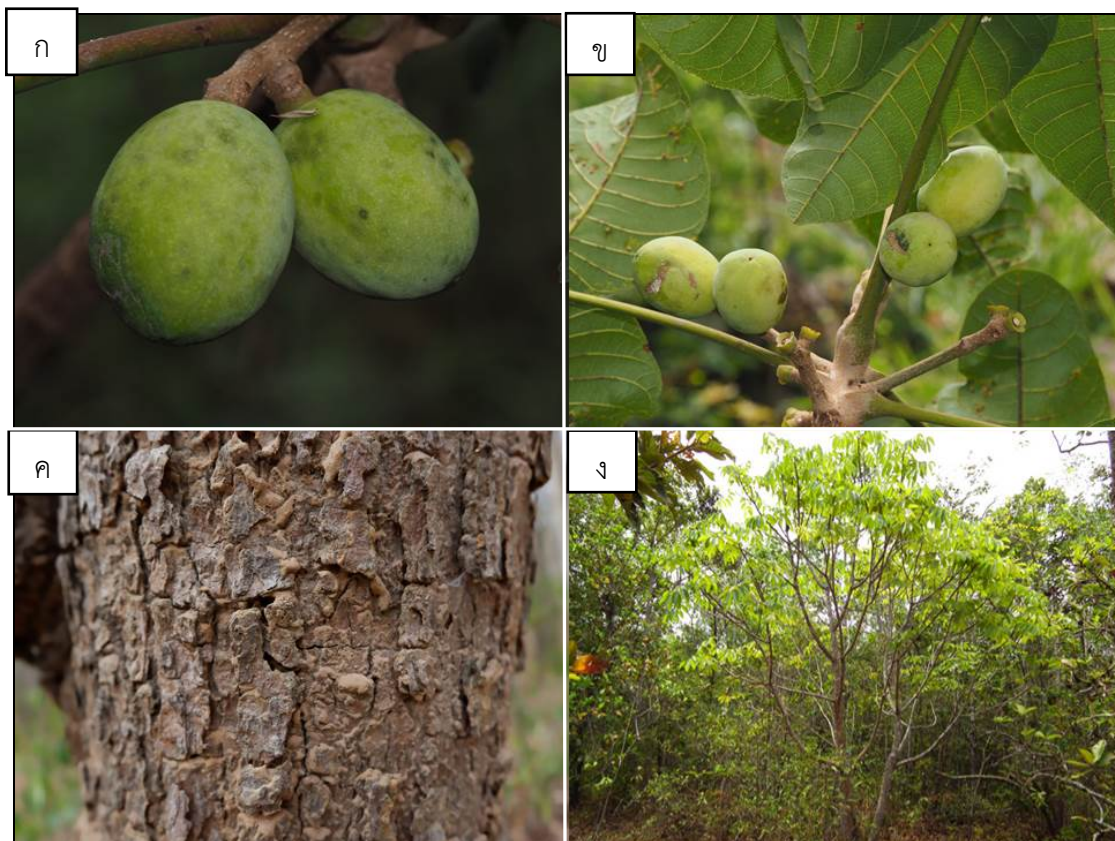
-

ชื่อท้องถิ่น

กาชะลอง กาดชะลอง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ยืนต้นขนาดเล็กถึงขนาดกลาง ผลัดใบ ลำต้นตรง สูงได้ถึง 25 เมตร ใบประกอบแบบขน 2-3 ชั้น ออกเรียงตรงข้าม มีใบย่อย 4-6 คู่ ใบรูปใบหอกแกมรูปไข่ ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบหยักเป็นซี่หยาบ กว้าง 1.5-2.5 เซนติเมตร ยาว 3-5 เซนติเมตร ดอกออกเป็นช่อกระจุกแยกแขนงที่ปลายกิ่ง ยาว 10-25 เซนติเมตร ดอกย่อยจำนวนมาก กลีบดอกสีขาว มีกลิ่นหอม ผลเป็นฝักแบน ยาวแคบ รูปขอบขนาน ยาว 30-40 เซนติเมตร ปลายฝักแหลม ฝักอ่อนสีเขียว มีเนื้อ พอแห้งแข็ง แตกออกได้เป็น 2 ซีก เมล็ดแบน จำนวนมาก รูปหยดน้ำ มีปีกสีขาว

ภาพที่ 18 มะกอกเกลื้อน

หมายเหตุ : ก.ลักษณะผล ข.ลักษณะผล ค.ลักษณะลำต้น ง.ลักษณะทั่วไป

มะกอกเกลื้อน	
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Canarium subulatum</i> Guillaumin
วงศ์	BURSERACEAE
ชื่อสามัญ	-
ชื่อท้องถิ่น	มะกอกเกลื้อน มะเลื่อม มะกอกเลือด โมกเลื่อม

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ผลัดใบ สูง 10-25 เมตร ลำต้นตั้ง ใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ เรียงเวียน ใบย่อย 2-5 คู่ เรียงตรงข้าม ใบประกอบยาว 12-14 ซม. แกนกลางยาว 8.5-12 ซม. ใบรูปขอบขนานหรือรูปรีแกมรูปไข่ ดอกช่อดอกแบบช่อเชิงลด ยาว 7-25 ซม. ออกที่ซอกใบใกล้ปลายกิ่ง ดอกย่อยจำนวนมาก มีทั้งดอกสมบูรณ์เพศและดอกแยกเพศอยู่บนต้นเดียวกัน ผลสดรูปกระสวย ช่อยาว 2.5-8 เซนติเมตร มีประมาณ 1-4 ผลต่อช่อ ผลอ่อนสีเหลือง ผลแก่สีเขียวอมเหลือง

ภาพที่ 19 กระทงลาย

หมายเหตุ : ก.ลักษณะดอก ข.ลักษณะผล ง.ลักษณะทั่วไป

กระทงลาย
ชื่อวิทยาศาสตร์
วงศ์
ชื่อสามัญ
ชื่อท้องถิ่น

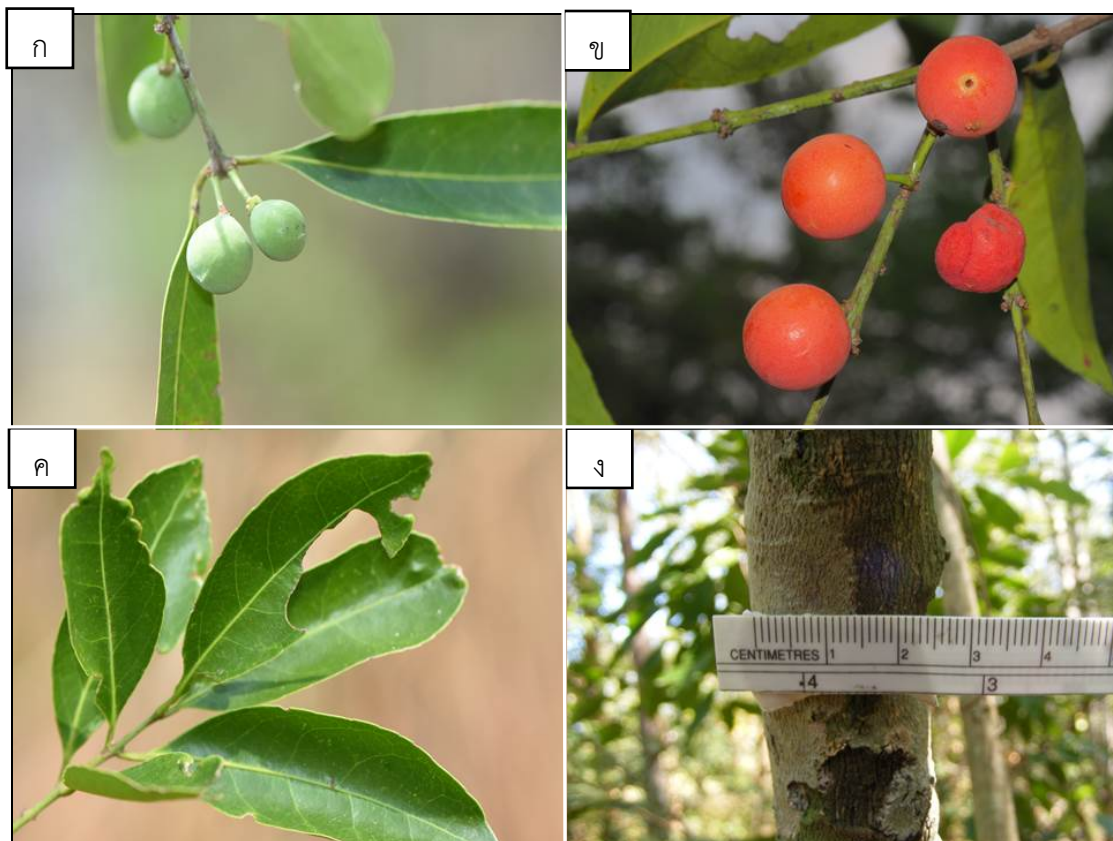
Celastrus paniculata Willd.
CELASTRACEAE

-

กระทงลาย โขด นางแตก มะแตก มะแตกเครือ มั๊กแตก

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้เถาเนื้อแข็งขนาดใหญ่ ขึ้นพาดพันต้นไม้อื่นไปได้ไกลถึง 10 ม. ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับรูปรี รูปรีแกมรูปขอบขนาน รูปไข่ รูปไข่แกมรูปขอบขนาน รูปไข่กลับ หรือรูปกลม ดอกแบบช่อดอกแบบช่อแยกแขนง ออกตามปลายกิ่ง ดอกเล็ก สีขาวอมเหลือง มีจำนวนมาก ดอกแยกเพศ กลีบเลี้ยง 5 กลีบ ติดกันคล้ายรูปประฆัง กลีบดอก 5 กลีบ แยกกัน ผลกลม เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 7 มม. ผลแก่สีส้มปนเหลือง แตกตามผนังออกเป็น 3 กลีบ มี 3-6 เมล็ด เมล็ดรูปไข่

ภาพที่ 20 กำแพงเจ็ดชั้น

หมายเหตุ : ก.ลักษณะผลดิบ ข.ลักษณะผลสุก ค.ลักษณะใบ ง.ลักษณะลำต้น

กำแพงเจ็ดชั้น
ชื่อวิทยาศาสตร์
วงศ์
ชื่อสามัญ
ชื่อท้องถิ่น

Salacia chinensis L.
CELASTRACEAE

-

ตะลุ่มนก ตาไก่ น้ำนอง มะต่อมไก่ หลุมนก

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้พุ่มรอเลื้อย สูง 2-6 เมตร ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปรี รูปไข่หรือรูปไข่กลับ กว้าง 2-7 ซม. ยาว 4-12 ซม. ขอบใบหยัก ห่างๆ ดอกสีเขียวอมเหลือง ออกเป็นช่อสั้นๆ ที่ซอกใบ ขนาดดอกบานเต็มที่ กว้าง 8 มม. กลีบรองดอก ขนาดเล็กมาก โคนเชื่อมกัน กลีบดอก 5 กลีบ รูปไข่ เกสรผู้ 3 อัน รังไข่ขนาดเล็กรูปสามเหลี่ยม ผล ทรงกลมหรือรี เส้นผ่านศูนย์กลาง 1-2 ซม. ผลสุกสีแดง หรือแดงอมส้ม มี 1 เมล็ด